

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
CARINSKA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

KLASA: 011-02/25-03/1
URBROJ: 513-02-1210/1-25-1

UPUTA BR. 1/25

Zagreb, 20. siječnja 2025. godine

Na temelju članka 11. Zakona o carinskoj službi ("Narodne novine" br. 68/13, 30/14, 115/16, 39/19 i 98/19 i 36/24) ravnatelj Carinske uprave donosi

UPUTU ZA PROVEDBU POSTUPKA PROVOZA

Ovom se Uputom daju smjernice za provedbu postupka provoza Unije i zajedničkog provoznog postupka uz upotrebu elektroničkog sustava za provoz NCTS Faze 5 (dalje u tekstu: NCTS F5).

Više smjernica o provedbi postupka provoza dostupno je u Priručniku o provožu Opće uprave za carinu i oporezivanje (verzija 19. travanj 2021. godine) dostupnom na poveznici <https://carina.gov.hr/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/upute-3514/postupak-provoza/prirucnik-o-provozu/4427>

1. OPĆE ODREDBE

Pravnu osnovu postupka provoza čine:

- Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10. listopada 2013.- u daljnjem tekstu: Zakonik ili CZU) i sve njene izmjene i dopune (čl. 89., 141., 210., 226.-236.);
- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/1, 29. prosinca 2015.- u daljnjem tekstu: Delegirana uredba ili DUCZU) i sve njene izmjene i dopune, (čl. 184.-200.);
- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343/558 29. prosinca 2015.- u daljnjem tekstu: Provedbena uredba ili PUCZU) i sve njene izmjene i dopune (čl.1., 159.-171., 272.-321.).
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/341 od 17. prosinca 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prijelaznih pravila za određene odredbe Carinskog zakonika Unije dok odgovarajući elektronički sustavi još nisu operativni te o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 (SL L 69, 15. ožujka 2016.; u daljnjem tekstu: PDUZU) i svim njenim izmjenama i dopunama;
- Konvencija o zajedničkom provoznom postupku (SL L 226, 13.8.1987. - u daljnjem tekstu: Konvencija) i sve njene izmjene i dopune;

- Odluka Vijeća od 15. lipnja 1987. o sklapanju Konvencije između Europske zajednice, Republike Austrije, Republike Finske, Republike Islanda, Kraljevine Norveške, Kraljevine Švedske i Švicarske Konfederacije o zajedničkom proвозnom postupku (SL L 226);
- Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost; – Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine;
- Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost; – Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine.

1.1. Osnovni pojmovi

Najčešći pojmovi koji se koriste u postupcima provoza imaju sljedeće značenje:

- „*carinski status robe*“ predstavlja određenje robe kao robe Unije ili robe koja nije roba Unije;
- „*roba Unije*“ znači roba koja potpada pod bilo koju od sljedećih kategorija;
 - a) roba koja je u cijelosti dobivena na carinskom području Unije i ne sadrži robu koja je uvezena iz zemalja ili područja izvan carinskog područja Unije;
 - b) roba koja je unesena u carinsko područje Unije iz zemalja ili područja izvan tog područja i koja je puštena u slobodni promet;
 - c) roba dobivena ili proizvedena u carinskom području Unije, ili isključivo iz robe iz točke (b) ili iz robe iz točaka (a) i (b);
- „*roba koja nije roba Unije*“ sva roba koja nije obuhvaćena prethodnim stavkom ili ona koja je izgubila carinski status robe Unije;
- „*ugovorna strana*“ – označava svaku zemlju zajedničkog provoza, svaku zemlju članicu Unije ili svaku drugu zemlju koja je pristupila Konvenciji o zajedničkom proвозnom postupku uz napomenu da od dana stupanja na snagu pristupa nove ugovorne strane sve upute koje se odnose na zemlje zajedničkog provoza primjenjuju se na tu zemlju, isključivo u svrhu Konvencije;
- „*zemlje zajedničkog provoza*“ – sve zemlje koje su ugovorne stranke Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku (osim Lihtenštajna koji je u carinskoj Uniji sa Švicarskom) a to su: države članice EU-a (27); Švicarska, Norveška i Island (tri zemlje EFTA-e); Turska; Sjeverna Makedonija; Srbija; Ujedinjena Kraljevina, Ukrajina i Gruzija (od 1. veljače 2025.);
- „*treća zemlja*“ označava svaku zemlju ili teritorij izvan carinskog područja EU;
- „*korisnik postupka provoza*“ - osoba koja podnosi proвозnu deklaraciju ili u čije ime se ta deklaracija podnosi;
- „*carinski zastupnik*“ - bilo koja osoba koju imenuje druga osoba da obavlja radnje i formalnosti koje se zahtijevaju prema carinskom zakonodavstvu u poslovanju s carinskim tijelima;
- „*Prateća proвозna isprava*“ (eng. TAD - *Transit Accompanying Document*) – tiska se na temelju podataka dobivenih iz proвозne deklaracije;
- „*otpremni carinski ured*“ – carinski ured u kojem se prihvaća deklaracija temeljem koje se robu stavlja u postupak provoza;
- „*proвозni carinski ured*“ – stvarni carinski ured koji registrira prelazak na određeno državno područje;
- „*carinski ured izlaza za proвоз*“ – mjesto napuštanja sigurnosnog područja (EU, Norveška, Švicarska);
- „*carinski ured incidenata*“ – carinski ured nadležan za odlučivanje o kretanju (pošiljci) nakon izvanrednih okolnosti u vezi s robom i/ili prijevoznim sredstvom (npr. prometna nesreća, kvar i sl.);
- „*odredišni carinski ured*“ – carinski ured kojem se roba koja je stavljena u postupak provoza podnosi kako bi završio postupak provoza;
- „*jamstveni ured*“ – carinski ured u kojem se polaže osiguranje i koji odobrava preuzetu obvezu jamca i o odobrenju obavlješćuje osobu koja mora položiti osiguranje;

- „*jamac*“ – bilo koja fizička ili pravna, treća osoba koja se pisano obvezuje platiti zajednički i pojedinačno s korisnikom postupka bilo kakav mogući dug do granice zajamčenog iznosa;
- „*HS tarifni broj*“ – brojčane oznake za tarifne brojeve i podbrojeve Harmoniziranog sustava naziva i označavanja robe, kako su uspostavljene Konvencijom od 14. lipnja 1983.;
- „*Odjel za potrage i zaključenje postupaka (OPZP)*“ – odjel u sastavu Sektora za carinski sustav i procedure, Središnjeg ureda CURH, Službe za proвозni postupak i granične procedure, nadležan za postupke potrage, zaključivanje postupaka provoza, pokretanje postupaka naplate zbog nepravilnog završetka postupka provoza te za provedbu drugih mjera iz područja proвозnog postupka;
- *Glavni referentni broj MRN (eng. Master Reference Number)* – jedinstveni registracijski broj koji sustav dodjeljuje deklaraciji radi označavanja kretanja;
- „*Nacionalna analiza rizika*“ – obuhvaća rizike povezane s robom, prijevoznim sredstvima i učesnicima u carinskim postupcima temeljem nacionalnih kriterija rizika;
- „*EU analiza rizika*“ - obuhvaća rizike povezane s robom, prijevoznim sredstvima i učesnicima u carinskim postupcima temeljem EU kriterija rizika;
- „*NCTS 5*“ – zajednički alat informacijske tehnologije na razini EU-a za upravljanje proвозnim sustavom i za njegov nadzor.

2. POSTUPAK PROVOZA

Provozni postupak je carinski postupak kojim se omogućuje obustava plaćanja carinskih i trošarinskih pristojbi, PDV-a i ostalih davanja na robu tijekom njezina kretanja od otpremnog carinskog ureda do odredišnog carinskog ureda.

Provoz može biti proвоз Unije ili zajednički proвоз.

2.1. Zajednički proвоз

Zajednički proвоз utemeljen je na odredbama Konvencija o zajedničkom proвозnom postupku od 20. svibnja 1987. i omogućava prijevoz robe između EU-a i zemalja zajedničkog provoza te za prijevoz između zemalja zajedničkog provoza.

Kategorije postupka provoza kojima se u načelu odražava carinski status robe koja se prevozi su vanjski proвоз (T1) i unutarnji proвоз (T2).

2.2. Proвоз Unije

Proвоз Unije utemeljen je na CZU, DUCZU i PUCZU a omogućuje kretanje robe od jedne do druge točke u EU-u. Sporazumi o proвозu Unije prošireni su kako bi uključili trgovinu određenom robom s Andorom u okviru carinske unije između Zajednice i Andore. Slično proširenje postoji za trgovinu između Zajednice (sada Unije) i San Marina u okviru sporazuma o carinskoj uniji sa San Marinom (više potankosti o Andori i San Marinu dostupno u Priručniku o proвозu dio IV., poglavlje 5.).

Provozni postupak primjenjuje se na kretanje robe koja nije roba Unije (a u određenim slučajevima i na kretanje robe Unije) između dviju točaka u Uniji (provoz Unije) ili na kretanje robe između zemalja članica Unije i zemalja zajedničkog provoza.

Jedna pošiljka može istodobno sadržavati robu koja se stavlja u postupak vanjskog provoza Unije (T1) i robu koja se stavlja u postupak unutarnjeg provoza (T2), pod uvjetom da se svaka stavka robe na odgovarajući način označi u proвозnoj deklaraciji. U protivnome se mogu sastaviti zasebne proвозne isprave (na primjer: proвозna deklaracija T1 za robu koja nema status robe Unije i proвозna deklaracija T2 ili T2F za robu Unije).

Ako pošiljka istodobno sadrži domaću i stranu robu, na razini glave deklaracije u podatkovnom elementu naziva „*Vrsta deklaracije*“ (PE 11 01 000 000) upisuje se **šifra „T”**. Stvarni status (T1, T2, T2F) svake robne stavke upisuje se na razini stavke interne pošiljke.

Ako se roba Unije koja nije stavljena u provoz (a kreće se unutar carinskog područja Unije) prevozi istim prijevoznim sredstvima kao roba koja je u provozu, provoznom deklaracijom obuhvaćena je samo roba stavljena u provozni postupak.

2.2.1. *Vanjski provoz Unije (T1)*

U postupku vanjskog provoza Unije (T1) kreće se roba koja nije roba Unije od jedne do druge točke unutar carinskog područja Unije, a da roba pri tome ne podliježe uvoznoj carini i drugim davanjima predviđenim drugim relevantnim važećim odredbama te mjerama trgovinske politike, u mjeri u kojoj ne zabranjuju ulazak u ili izlazak robe iz carinskog područja Unije.

Postupak vanjskog provoza Unije (T1) primjenjuje se i ako se roba Unije izvozi u treću zemlju koja je ugovorna stranka Konvencije ili ako se roba Unije izvozi i prolazi kroz jednu zemlju koja je ugovorna stranka Konvencije ili više njih, te se primjenjuju odredbe Konvencije o zajedničkom provoznom postupku (čl. 189. DUCZU). Roba se stavlja u postupak vanjskog provoza kako je navedeno u članku 226. st. 2. Zakonika i to u sljedećim slučajevima:

- roba Unije *prošla* je carinske izvozne formalnosti u cilju odobravanja subvencija za izvoz u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
- roba Unije dolazi iz interventnih zaliha, podliježe kontrolnim mjerama u vezi s uporabom i/ili odredištem te je prošla carinske formalnosti pri izvozu u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
- roba *Unije* prihvatljiva je za povrat ili otpust uvozne carine u skladu s člankom 118. st. 1. Zakonika.

U postupak vanjskog provoza Unije (T1) može se staviti roba Unije koja je prihvatljiva za povrat ili otpust uvozne carine u skladu s člankom 118. st. 1. Zakonika te ako se roba Unije izvozi u treću zemlju i premješta unutar carinskog područja Unije u okviru postupka TIR ili postupka provoza u skladu s Konvencijom ATA ili Istanbulskom konvencijom.

U postupak vanjskog provoza Unije (T1) stavlja se roba iz članka 1. Direktive (EU) 2020/262¹ (tzv. trošarinska roba) s carinskim statusom robe Unije, ako ju se izvozi iz carinskog područja Unije.

2.2.2. *Unutarnji provoz Unije (T2)*

Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2) primjenjuje se za kretanje robe Unije od jedne do druge točke na carinskom području Unije pri čemu roba prolazi kroz zemlju ili područje izvan tog područja bez promjene njezina carinskog statusa.

Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2) primjenjuje se i u slučaju kretanja robe iz Unije u zemlju zajedničkog provoza, gdje postupak provoza slijedi nakon postupka izvoza za robu Unije koja nije roba iz članka 1. Direktive (EU) 2020/262 (tzv. trošarinska roba) u zemlju zajedničkog provoza.

Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2) ne primjenjuje se kada se roba u potpunosti prevozi morem ili zrakom.

2.2.3. *Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2F)*

¹ Direktiva Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 58/4, 27.02.2020.)

Primjenjuje se na robu Unije:

- ako se roba Unije premješta s posebnog fiskalnog područja na drugi dio carinskog područja Unije koji nije posebno fiskalno područje;
- ako to kretanje završava na lokaciji izvan države članice u kojoj je roba ušla na taj dio carinskog područja Unije.

Pojam posebna fiskalna područja znači dio carinskog područja Unije na koji se ne primjenjuju odredbe Direktive Vijeća 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost ili Direktive Vijeća 2008/118/EZ o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ.

Posebna fiskalna područja su Kanarsko otočje, francuska prekomorska područja: Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Gvajana, Réunion i Saint-Martin, planina Atos i Ålandski otoci. Informacije o posebnim fiskalnim područjima navedene su na poveznici:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/territorial-status-eu-countries-and-certain-territories_en

2.3. Ostali postupci provoza

Osim primjene provoznog postupka podnošenjem standardne NCTS deklaracije, provozni postupak može se odvijati ostalim provoznim postupcima koji će biti detaljnije opisani u nastavku ove Upute, a to su:

- a) karnet TIR;
- b) karnet ATA;
- c) Rajnski manifest;
- d) Obrazac 302;
- e) poštanske pošiljke.

3. PROVEDBA STANDARDNOG POSTUPKA PROVOZA

Osoba koja želi podnijeti provoznu deklaraciju u elektroničkom sustavu NCTS 5 mora osigurati elektroničku komunikaciju sa sustavom Carinske uprave odnosno potrebne tehničke uvjete za razmjenu elektroničkih poruka s Carinskom upravom. Postupak uključuje razmjenu elektroničkih poruka između otpremnog carinskog ureda, odredišnog carinskog ureda i svih ostalih carinskih ureda uključenih u postupak (provozni ured, izlaz za provoz).

Razmjena elektroničkih poruka odvija se na trima razinama i to između gospodarskih subjekata i carine („vanjska domena”), između carinskih ureda jedne države („nacionalna domena”) te između samih nacionalnih carinskih ureda i s Komisijom („zajednička domena”).

Uporaba sustava NCTS 5 obvezna je za postupke provoza Unije i za postupke zajedničkog provoza, uz propisana izuzeća (postupak osiguravanja kontinuiteta poslovanja i putnici koji u određenim situacijama imaju pravo upotrebljavati papirnatu deklaraciju). NCTS 5 sustav izgrađen je na temelju podatkovnih zahtjeva definiranih u Prilogu B DUCZU i Prilogu B PUCZU te na temelju specifikacija propisanih dokumentom DDNTA (engl. Design Document for National Transit Application) koji je obavezan dokument za NCTS 5 aplikaciju. Prilogom B DUCZU i PUCZU propisane su vrste deklaracija koje se razlikuju prema setu podatkovnih elemenata.

Uporaba provozne deklaracija NCTS obvezna je u cestovnom i željezničkom prometu, a moguća i u zračnom i pomorskom prometu.

3.1. Glavne elektroničke poruke u NCTS 5 sustavu

NCTS 5 sustav automatski kodira i potvrđuje podatke. Ako postoji nedosljednost u podacima, sustav će na to ukazati, a podnositelj deklaracije će biti obaviješten kako bi mogao izvršiti nužne ispravke prije konačnog prihvaćanja deklaracije.

Neispravna ili nepotpuna deklaracija bit će odbijena o čemu će podnositelj deklaracije biti obaviješten elektroničkom porukom (IE056). Sustav će odbiti deklaraciju i u slučaju kada navedeni podaci nisu u skladu s podacima registriranima u nekoj od referentnih baza podataka.

Ako je proвозna deklaracija prihvaćena, NCTS 5 će generirati glavni referentni broj MRN (eng. Master Reference Number) i elektroničkom porukom obavijestiti podnositelja deklaracije (IE028).

Komunikacija između podnositelja proвозne deklaracije i NCTS 5 aplikacije odvija se razmjenom elektroničkih poruka. Elektroničke poruke koje se pri tome koriste su:

- IE015 – „Podaci o deklaraciji“ – poruka koja sadrži sve podatke potrebne za deklariranje robe u zahtijevani carinski postupak;
- IE001 – „Najava očekivanog dolaska“ – poruka koju otpremni carinski ured šalje deklariranom odredišnom carinskom uredu naznačenom u deklaraciji;
- IE050 – „Najava očekivanog provoza“ poruka koju otpremni carinski ured šalje deklariranom proвозnom carinskom uredu radi obavještavanja o predviđenom prekograničnom prolasku robe
- IE160 – „Najava očekivanog izlaza za proвоз“ – poruka koju otpremni carinski ured šalje deklariranom carinskom uredu izlaza za proвоз radi obavještavanja o predviđenom napuštanju tzv. sigurnosnog područja;
- IE118 – „Obavijest o prelasku granice“ – poruka koju stvarni proвозni carinski ured šalje otpremnom carinskom uredu da je roba ušla na određeno državno područje;
- IE006 – „Obavijest o dolasku“ – poruka koju (stvarni) odredišni carinski ured šalje otpremnom carinskom uredu po dolasku robe;
- IE018 – „Rezultati kontrole na odredištu“ – poruka koju (stvarni) odredišni carinski ured šalje otpremnom carinskom uredu a sadrži rezultate kontrole na odredištu.

3.2. Podnošenje deklaracije i prijevozna sredstva

Prijevozna sredstva koja se smatraju jednim prijevoznim sredstvom, pod uvjetom da se roba koja se prevozi otprema zajedno su:

- cestovno vozilo s prikolicama ili poluprikolicama,
- kompozicija tračničkih kola ili vagona,
- brodovi koji čine jednu kompoziciju.

Ako se za potrebe postupka provoza jedno prijevozno sredstvo upotrebljava za utovar robe u više otpremnih carinskih ureda te za istovar u više odredišnih carinskih ureda, za svaku se pošiljku podnosi zasebna proвозna deklaracija.

Ako je pošiljka razdvojena na dva prijevozna sredstva, potrebna je zasebna proвозna deklaracija za svako od tih prijevoznih sredstava, bez obzira na to što cjelokupna roba putuje između istog otpremnog i odredišnog carinskog ureda.

Proвозne deklaracije sastavljaju se na jednom od službenih jezika ugovornih stranaka, koji je prihvatljiv nadležnim tijelima države otpreme. U Republici Hrvatskoj deklaracije se sastavljaju na hrvatskom jeziku.

3.3. Korisnik postupka provoza i njegove obveze

Proвозnu carinsku deklaraciju podnosi gospodarski subjekt koji time postaje **korisnik postupka** ili osoba koja djeluje kao zastupnik, za njegov račun. Podnošenje proвозne deklaracije uključuje

odgovornost podnositelja deklaracije za točnost i potpunost informacija navedenih u carinskoj deklaraciji kao i vjerodostojnost, točnost i valjanost svih priloženih isprava proвозnoj deklaraciji.

Korisnik postupka provoza odgovoran je za sve sljedeće (čl. 233. CZU):

- podnošenje robe u nepromijenjenom stanju i potrebnih podataka odredišnom carinskom uredu u propisanom roku i u skladu s mjerama koje poduzimaju carinska tijela radi osiguranja njezinog prepoznavanja;
- poštovanje carinskih odredaba u vezi s postupkom;
- osim ako je carinskim zakonodavstvom drukčije predviđeno, polaganje osiguranja radi osiguranja plaćanja iznosa uvozne ili izvozne carine koja odgovara carinskom dugu ili ostalim davanjima, kako se predviđa drugim odgovarajućim važećim odredbama, koje mogu nastati u vezi s robom.

Obveza korisnika postupka ispunjena je i postupak provoza završen kada su roba koja je stavljena u postupak i potrebne informacije dostupne odredišnom carinskom uredu u skladu s carinskim zakonodavstvom.

3.3.1. Polaganje osiguranja i dug koji može nastati

Za robu koju se stavlja u postupak provoza može nastati dug koji uključuje carinski dug i dug po osnovi drugih javnih davanja (trošarine, PDV, itd.) koja se naplaćuju pri uvozu te robe u zemlju otpremnog carinskog ureda provoza odnosno u Republiku Hrvatsku.

Korisnik postupka dužan je položiti osiguranje za robu koju se stavlja u postupak provoza osim u slučajevima ako je carinskim zakonodavstvom predviđeno drukčije. Osiguranje koje polaže korisnik postupka mora biti u jednom od dopuštenih oblika, mora biti dostatno za osiguranje cjelokupnog duga koji može nastati u postupku provoza, te mora biti valjano na carinskom području Unije i na području svih zemalja zajedničkog provoza uključenih u kretanje robe do odredišta.

Visina potrebnog osiguranja utvrđuje se na temelju visine duga koji može nastati u postupku provoza pa je **korisnik postupka dužan prilikom sastavljanja deklaracije izračunati visinu duga koji može nastati u postupku.**

S ciljem izračuna carinskog duga koji može nastati korisnik postupka dužan je razvrstati robu u carinsku tarifu te utvrditi stopu carine na robu na temelju najviše stope carine za predmetnu robu koja proizlazi iz konvencionalne stope carine. Pri tome se ne mogu u obzir uzimati povlastice, za koje je pri puštanju u slobodni promet potrebno pružiti dokaz pri puštanju u slobodni promet, npr. povlaštena stopa ili kvota. Pri izračunu drugih komponenti mogućeg duga (PDV, trošarine, itd) koristi se pripadajuća stopa poreza propisanih za tu robu pri uvozu u Republiku Hrvatsku.

Iznimno, kada ne postoje elementi potrebni za utvrđivanje potrebnih podataka, iznos duga koji može nastati računa se kao 10.000 € po pošiljci.

Ako deklaraciju podnosi carinsku zastupnik u ime korisnika postupka koristeći osiguranje odobreno korisniku postupka, a na temelju poslovne suradnje između dvaju trgovačkih društava (dokaz koje nisu obavezni i dužni dostaviti na uvid carinskom tijelu prilikom podnošenja proвозne deklaracije) zastupnik može deklaraciju podnijeti isključivo kao **izravni carinski zastupnik** (koji djeluje u ime i za račun osobe koja ga je ovlastila) (PE 13 06 030 000). U ovom slučaju, na kontekstu „**Otprema**“ carinski zastupnik odgovara za točnost i potpunost informacija navedenih u carinskoj deklaraciji kao i vjerodostojnost, točnost i valjanost svih priloženih isprava proвозnoj deklaraciji.

3.3.2. Razvrstavanje robe na 6 znamenaka

Od 21. siječnja 2025. prilikom podnošenja deklaracije za provoz u Europskoj uniji (pa stoga i u Republici Hrvatskoj) potrebno je robu u postupku provoza razvrstati u carinsku tarifu na 6 znamenki. Tarifni podbroj HS 6 (u PE 18 09 056) je obavezan podatak na razini stavke interne pošiljke (HI).

Razvrstavanje robe u carinsku tarifu temelji se na Općim pravilima za primjenu nazivlja Kombinirane nomenklature.

Integrirana tarifa Zajednice (tzv. TARIC) pokriva zahtjeve zajedničke carinske tarife, vanjsko-trgovinske statistike, trgovinske, poljoprivredne i drugih politika koje se primjenjuju u trgovini s trećim zemljama. Bazirana na je KN i uključuje dodatnu TARIC podjelu, potrebnu zbog primjene specifičnih mjera Zajednice (9 – 10. znamenka tarifne oznake), mjera sadržanih u Kombiniranoj nomenklaturi (na primjer, konvencionalne i autonomne stope carine, izuzeća itd.) i drugih neophodnih za primjenu ili provedbu TARIC-a (na primjer uvjete za primjenu pojedinih mjera, potrebne certifikate i druge dokumente, fusnote u kojima je detaljnije na tekstualni način opisano postupanje).

Carinskim službenicima omogućen je pristup TARIC aplikaciji za pretraživanje nomenklature preko Intranet stranica Carinske uprave, odabirom taba *Aplikacije* i odabirom podtab-a TARIC – ITMS.

4. POSTUPANJE NA OTPREMNOM CARINSKOM UREDU

Postupak provoza započinje kad gospodarski subjekt podnese otpremnom carinskom uredu deklaraciju za provoz kojom zahtijeva stavljanje robe u postupak, a završava kada se roba i podaci o carinskoj deklaraciji podnesu u odredišnom carinskom uredu u skladu s carinskim propisima.

4.1. Podnošenje i prihvaćanje carinske deklaracije za provoz

Deklaracija se podnosi uporabom sustava NCTS 5, koji je uspostavljen za razmjenu podataka za provedbu carinskih formalnosti za postupke provoza Unije s pravno obvezujućim učinkom, sukladno članku 273. PUCZU. Za podnošenje podataka o deklaraciji korisnik postupka podnosi elektroničku poruku „podaci o deklaraciji” (IE015) koja mora sadržavati sve obvezne podatkovne elemente.

Kada je provozna deklaracija prihvaćena, NCTS 5 će generirati glavni referentni broj MRN (eng. Master Reference Number) koji se sastoji od 18 slovnih (a) ili brojevnih (n) oznaka prema sljedećoj strukturi: 2n/2a/12an/1a/1n (primjer: 24/HR/030236000001/J/9). Iz strukture MRN-a, osim godine prihvaćanja deklaracije, oznake zemlje gdje se deklaracija podnosi i jedinstvenog broja kretanja, vidljiv je i podatak o (ne)postojanju seta sigurnosnih podataka u provoznoj deklaraciji (predzadnje slovo u strukturi) koji ujedno upućuje na oznaku carinskog postupka, pa deklaracije sa slovnim oznakama J, K, L i M (pr. 24/HR/030236000001/J/9), neovisno u kojoj ugovornoj strani su podnesene, ukazuju da se radi o provoznoj carinskoj deklaraciji podnesenoj u NCTS 5 aplikaciji.

Svaka provozna deklaracija smije obuhvaćati samo robu stavljen u postupak provoza Unije koja se prevozi ili će se prevesti iz jednog otpremnog carinskog ureda u jedan odredišni carinski ured na jednom prijevoznom sredstvu, u kontejneru ili u paketu. Ipak, jedna provozna deklaracija može obuhvaćati robu koja se prevozi ili će se prevesti iz jednog otpremnog carinskog ureda u jedan odredišni carinski ured u više kontejnera ili u više pakiranja ako su kontejneri ili pakiranja utovareni na jedno prijevozno sredstvo (članak 296. PUCZU).

4.1.1. Prethodno podnesena deklaracija

Carinska deklaracija može se **podnijeti prije očekivanog podnošenja robe carini** (članak 171. CZU). Ako predmetna roba nije podnesena u roku od 30 dana nakon podnošenja ove carinske deklaracije, smatra se da carinska deklaracije nije podnesena.

Korisnik postupka/zastupnik podnosi prethodno podnesenu deklaraciju elektroničkom porukom (IE015).

Kada je prethodno podnesena deklaracija registrirana u NCTS-u za identifikaciju takve deklaracije koristi se LRN (lokalni referentni broj). Deklaracija se prihvaća tek nakon što se roba podnese carini, u skladu s uvjetima za prihvaćanje carinske deklaracije predviđenima u članku 172. st. 1. CZU-a. U skladu s odredbama članka 171. CZU-a deklaracija se može podnijeti 30 dana **prije podnošenja robe**.

Korisnik postupka/zastupnik dužan je u roku od 30 dana podnijeti robu i o podnošenju robe carinom uredu ili bilo kojem mjestu koje je odredila ili odobrila nadležna carinska administracija elektroničkom porukom obavijestiti otpremni carinski ured elektroničkom porukom (IE170).

Prethodno podnesena deklaracija se na zahtjev deklaranta može mijenjati višekratno prije podnošenja robe pri čemu aplikacija NCTS 5 bilježi zadnje prihvaćene izmjene.

Prethodno podnesena deklaracija se prije podnošenja robe može otkazati ili odbiti.

Ako istekom roka od 30 dana nije podnesena obavijest o podnošenju robe, sustav automatski odbija deklaraciju i ona mijenja status u „*Odbijeno*“. Međutim, ako korisnik postupka/zastupnik podnese zahtjev za poništenjem/otkazivanjem prethodno podnesene deklaracije (IE014), otpremni carinski ured odlučuje o zahtjevu i obavještava podnositelja o odluci o (ne) poništenju (IE009), a deklaracija mijenja status u „*Otkazano*“.

Kada postupak provoza slijedi nakon postupka izvoza, deklaracija prije podnošenja robe ne može se koristiti.

4.1.2. Podnošenje proвозne deklaracije i robe na kontekstu „*Otprema*“

Provozna carinska deklaracija popunjava se sukladno Prilogu 9, Dodatku C1 i Dodatku C2 PDUCZU. Priložene isprave koje su potrebne za primjenu odredaba koje uređuju carinski postupak za koji se roba deklarira, moraju biti navedene u odgovarajućem podatkovnom elementu deklaracije i moraju biti u posjedu deklaranta i na raspolaganju carinskom tijelu u vrijeme kada se podnosi carinska deklaracija.

Deklaracija se podnosi elektroničkom porukom (IE015) otpremnom carinskom uredu kojemu je podnesena roba na koju se proвозna deklaracija odnosi, tijekom službenog radnog vremena.

Otpremni carinski ured, može temeljem formalnog (pisanog) zahtjeva i o trošku korisnika postupka, izvršiti kontrolu robe izvan uredovnog prostora ili izvan uredovnog radnog vremena carinskog ureda (primjer: vangabaritna pošiljka).

Carinska tijela mogu dopustiti da se uz carinsku deklaraciju ne moraju predavati dodatne isprave potrebne za provedbu odredbi o carinskom postupku za koji je roba deklarirana. U tom slučaju isprave se drže na raspolaganju carinskim tijelima.

4.2. Provjera deklaracije i robe

Potrebne provjere podnesene deklaracije provode se temeljem Sustava analize rizika (SAR) koji će, na temelju ugrađenih nacionalnih i/ili EU kriterija, deklaraciji dodijeliti razine provjere odnosno zelenu rutu, žutu rutu, crvenu ili narančastu rutu, pri čemu mogu biti zadane provjere dokumentacije (žuta ruta) ili provjere dokumentacije i robe i/ili prijevoznog sredstva ili prijenosnog sredstva (crvena ruta i narančasta ruta). Svrha nasumičnog odabira (narančasta ruta) je utvrđivanje pojave novih

rizika pa je za takve deklaracije obavezno provesti detaljnu provjeru dokumenata i robe i prijevoznog sredstva ili prijenosnog sredstva, ako je isto dostupno.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Ako carinski službenik odluči pošiljku pustiti u provoz, neovisno o tome što se deklarant nije složio s izmjenama u deklaraciji, odabirom akcije „Nastavi postupak na otpremi“, deklaracija mijenja status u „Provjera pri registraciji osiguranja“, a poslovni proces se dalje nastavlja do konačnog statusa

„Pušteno u provoz“. Međutim, odabirom akcije „Odbij puštanje u provoz“ deklaracija mijenja status u „Nije pušteno u provoz“.

Status deklaracije „Nije pušteno u provoz“ je konačni statusi deklaracije, a deklaraciju je dopušteno dovesti u navedeni status isključivo iz opravdanih razloga. Opravdani razlog ne smatra se pogrešan podatak u deklaraciji koji je sukladno Prilogu B DUCZU i prilogu B PUCZU i specifiifikacijama aplikacije moguće izmjeniti.

Ako je carinska deklaracija u postupak provoza puštena u pojednostavnjenom postupku, u rezultatima kontrole bit će unesena šifra „A3 – pojednostavnjeni postupak“.

Ako carinski službenik pri provedbi mjera nadzora proвозnog postupka utvrdi sumnju u povredu propisa iz svoje nadležnosti, dužan je i ovlašten poduzeti potrebne mjere radi utvrđenja je li počinjen prekršaj ili kazneno djelo.

4.3. Provjera položenog osiguranja

Nakon okončanja naloženih provjera a prije daljnjih koraka, otpremni ured dužan je provjeriti postojanje i valjanost podnesenog osiguranja navedenog u carinskoj deklaraciji, imajući u vidu da je za potrebe osiguranja naplate duga koji može nastati u i vezano s postupkom provoza, korisnik postupka dužan položiti odgovarajuće osiguranje, ako nije oslobođen od polaganja osiguranja odobrenjem ili Zakonikom.

U slučajevima kada nikakvi podaci o osiguranju nisu navedeni u proвозnoj deklaraciji ili u slučaju postupka osiguravanja kontinuiteta poslovanja kada potrebna isprava o osiguranju nije podnesena otpremnom carinskom uredu, **robu se ne smije pustiti u postupak provoza.**

Osiguranje mora biti dostatno pokriti cjelokupan iznos duga (carine i drugih davanja) koji može nastati, sukladno odredbama članka 89. CZU-a.

Pri tome je potrebno imati na umu da se osiguranje u proвозnoj deklaraciji, ovisno o vrsti položenog i naznačenog osiguranja može provjeriti:

- **kroz Sustav upravljanja osiguranjima** (oslobođenje od polaganja zajedničkog osiguranja, zajedničko osiguranje, pojedinačno osiguranje u obliku obveze jamca, kuponsko jamstvo, pojedinačno osiguranje za višekratnu uporabu); ili
- „**ručno**“ **akcijom koja je u nadležnosti carinika** (osiguranje u obliku gotovinskog pologa, osiguranje TIR karneta, oslobođenje od polaganja osiguranja za državna, regionalna ili lokalna tijela (članak 89. st. 7. CZU).

Ako je provjera postojanja i valjanosti osiguranja u nadležnosti jamstvenog carinskog ureda (Sustav upravljanja garancijama) (tip 0,1,2,4,9), sustav NCTS 5 automatski provjerava cjelovitost i valjanost osiguranja sa sustavom garancija u odnosu na sljedeće informacije, a ovisno o razini praćenja:

- iznos osiguranja je dostatan (u slučaju zajedničkog osiguranja, ako je dostupni iznos osiguranja dostatan);
- osiguranje je valjano u svim uključenim ugovornim strankama u proвозnom postupku;
- osiguranje se polaže u ime korisnika postupka.

Kada se osiguranje provjerava kroz Sustav upravljanja osiguranjima i rezultat provjere je **negativan**, otpremni carinski ured šalje korisniku postupka obavijest da osiguranje nije valjano (IE055 – „Jamstvo nije važeće“). Ako nakon toga korisnik postupka ne podnese valjano osiguranje, proвозnu carinsku deklaraciju potrebno je poništiti na temelju zahtjeva deklaranta podnesenog elektroničkom porukom IE014 – „Zahtjev za poništenjem“, kako je opisano točki 4.7. ove Upute.

Korisnik postupka mora osigurati da iznos koji je dospio ili može dospjeti ne premašuje referentni iznos osiguranja. Praćenje referentnog iznosa osigurava se pomoću Sustava upravljanja osiguranjima i sustava NTCS 5 za svaki postupak provoza u trenutku stavljanja robe u postupak provoza .

U slučaju postupka osiguravanja kontinuiteta poslovanja (rezervni postupak) nadležna tijela moraju opisati sredstvo praćenja u odobrenju.

Provjera dostatnosti i valjanost osiguranja tipa 3, 5, 6, 7, 8, A ili B je u nadležnosti carinskog službenika otpremnog ureda i **ne provjerava se automatski** putem Sustava upravljanja osiguranjima i sustava NCTS 5. Stoga je u slučaju korištenja osiguranja tipa **3, 5, 6, 7, 8 ili A**, carinski službenik i/ili voditelj nadležne niže ustrojstvene jedinice Carinske uprave dužan provjeriti izračun iznosa duga koji može nastati (isključivo točnim izračunom na temelju razvrstavanja robe u carinsku tarifu i korištenjem pripadajuće stope carine i poreza), i dostatnost položenog osiguranja u odnosu na dug koji može nastati i valjanost položenog osiguranja.

Postojanje i dostatnost pojedinačnog osiguranja u obliku **gotovinskog pologa** kojim je osiguran mogući dug u jednom postupku provoza, carinski službenik i/ili voditelj nadležne niže ustrojstvene jedinice dužni su provjeriti sa Službom za financije nadležnog Područnog carinskog ureda.

Obveze koje daje jamac u svrhu pojedinačnog osiguranje u obliku kupona TC32 polaže se kod jamstvenog carinskog ureda koji ih odobrava (Sektor za financije, Središnjeg ureda) i zadržava tijekom razdoblja valjanosti. Usto, jamstveni ured mora obveze i kupone upisati u Sustav upravljanja osiguranjima, te osigurati da jamac ima dovoljno novčanih sredstava za plaćanje carinskog i drugog duga koji može nastati u provoznim postupcima. Posebno bi trebao razmotriti ograničavanje broja kupona koje izdaje predmetni jamac. Ako na kuponu nema potpisa korisnika postupka, to ne utječe na valjanost kupona, a potpis jamca na kuponu ne mora biti vlastoručni. Svaki kupon obuhvaća iznos od 10.000 eura, za koji je jamac odgovoran. Rok valjanosti kupona je godinu dana od datuma izdavanja. Model obveze utvrđen je u Prilogu 32-02 PUCZU odnosno Prilogu C2 Dodatka III. Konvenciji. U slučajevima kada je to obvezno u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili drugim propisima ili ako je u skladu s uobičajenom praksom, ugovorna strana može dopustiti da obveza ima obrazac drukčijeg oblika pod uvjetom da ima isti pravni učinak kao i obveza utvrđena u Prilogu 32-02 PUCZU ili Prilogu C2 Dodatka III. Konvenciji .

Kada se utvrdi da je iznos položenog osiguranja nedostatan za osiguranje duga koji može nastati u postupku provoza, otpremni carinski ured dužan je odbiti puštanje robe u provoz, dok korisnik postupka ne položi valjano osiguranje kojim je pokriven potpuni iznos (carinskog) duga koji može nastati.

Otpremni carinski ured je dužan odbiti puštanje robe u provoz ako je, u slučaju postupka osiguravanja kontinuiteta poslovanja, iz podnesenih isprava očito da osiguranje nije izdano korisniku postupka za predmetnu provoznju operaciju.

4.4. Osiguranje prepoznavanja robe i određivanje roka predaje robe

Roba se ne može pustiti u postupak provoza dok nije osigurano njeno **prepoznavanje** (čl. 299 PUCZU). Prepoznavanje robe osigurava se stavljanjem carinske/ih plombe/i. Carinska plomba stavlja se na prijevozno sredstvo ili pojedinačne pakete. Ako se plomba stavlja na prostor u kojem se nalazi roba, prijevozno sredstvo mora biti prikladno za plombiranje uz poštivanje svih uvjeta na temelju kojih se utvrđuje prikladnost prijevoznih sredstava i kontejnera za plombiranje propisanih odredbama članka 300. PUCZU-a.

Otpremni carinski ured unosi u deklaraciju broj postavljenih plombi i njihove identifikacijske oznake.

Iznimno, otpremni carinski ured može odustati od plombiranja ako je opis robe u carinskoj deklaraciji dovoljno precizan i omogućuje jednostavno i nedvojbeno prepoznavanje robe pod uvjetom da je navedena količina i priroda robe te sve njene posebne značajke, kao što su serijski brojevi (čl. 302. PUCZU).

Osim ako otpremni carinski ured odluči drukčije, plomba se ne postavlja ni na prijevozno sredstvo ni na pojedinačna pakiranja kada se:

- roba prevozi zračnim putem i svaka je pošiljka označena s brojem pratećeg zračnog tovarnog lista ili pošiljka čini jedinicu tereta na kojoj je naveden broj pratećeg zračnog tovarnog lista,
- roba prevozi željeznicom, a željeznički prijevoznici primjenjuju mjere za prepoznavanje robe.

Kada ocjeni da plombe nisu potrebne za osiguravanje prepoznavanja robe, otpremni carinski ured ne upisuje ništa u pripadajuće podatkovni element deklaracije.

Ako se u jednom prijevoznom sredstvu prevozi roba koja se ne nalazi u postupku provoza, skupa s robom stavljenom u postupak provoza, plombiranje vozila se obično ne vrši ako se prepoznavanje robe može osigurati plombiranjem pojedinačnih paketa ili preciznim opisom robe. Pri tome roba mora biti jasno razvrstana i označena radi jednostavne identifikacije i razlikovanja robe koja je u postupku provoza od robe koja nije u postupku provoza.

Ako se prepoznavanje robe ne može osigurati stavljanjem plombe ni opisom, otpremni carinski ured je dužan odbiti puštanje robe u provoz.

Plombe se ne smiju skidati bez odobrenja nadležnih carinskih tijela.

Ako je vozilo plombirano u otpremnom carinskom uredu i prevozi robu do više odredišnih carinskih ureda temeljem više deklaracija, pa se uzastopni istovar vrši u više odredišnih carinskih ureda, usputni odredišni carinski uredi u kojima se plombe skidaju radi istovara dijelova tereta moraju postaviti nove plombe.

Roba se od otpremnog do odredišnog carinskog ureda prevozi ekonomski opravdanim putem (čl. 298. PUCZU). Otpremni carinski ured može, kada to smatra potrebnim ili po zahtjevu korisnika postupka, odrediti **obvezujući put za kretanje robe** uzimajući u obzir sve relevantne informacije koje je dostavio korisnik postupka. Propisani plan puta određuje se unošenjem informacije o zemljama provoza unoseći šifru pojedine zemlje u podatke iz carinske deklaracije u NCTS-u.

Otpremni ured dužan je odrediti **rok podnošenja robe** odredišnom uredu (čl. 297. i čl. 306. st. 3 PUCZU). Rok za podnošenje robe treba biti primjeren te se pri njegovom određivanju treba voditi računa o putu, vrsti prijevoznog sredstva, udaljenosti odredišnog carinskog ureda, praznicima i danima u koje uredi ne rade, propisima kojima je reguliran promet i sigurnost u prometu i drugim (npr. ekološkim) propisima i mogućim pojedinostima koje je priopćio korisnik postupka.

Nakon što je deklaracija podnesena otpremnom carinskom uredu, izvršena provjera podataka i prihvaćena deklaracija, provjeren položeni instrument osiguranja duga i evidentirana njegova uporaba, obavljene (moguće) kontrole robe i isprava, zabilježen rezultat kontrola, propisan rok podnošenja robe i osigurano prepoznavanje robe na odredištu, otpremni ured stavlja deklaraciju u status „Pušteno u provoz“ i pušta robu u provoz. Istovremeno, sustav NCTS 5 šalje korisniku postupka informaciju da je roba puštena u provoz (IE029), deklariranom odredišnom carinskom uredu šalje „najavu očekivanog dolaska“ (IE001) i, ako postoji/e, šalje „najavu očekivanog provoza“ (IE050) deklariranom proвозnom carinskom uredu/ima i izlaznom carinskom uredu za provoz (IE160).

Otpremni carinski ured će **ispisati Prateću proвозnu ispravu** koja sadrži MRN broj u alfanumeričkom i crtičnom obliku. Ogledni primjerak Prateće proвозne sigurnosne isprave (PPSI)

propisan je Prilogom B-04 DUCZU-a a primjerak Prateće proвозne isprave (PPI) Prilogom B-02 DUCZU-a/Prilogom A3 Dodataka III Konvencije. PPSI/PPI može prema potrebi biti dopunjena Popisom stavki prateće proвозno sigurnosne isprave (PsPPSI) iz Priloga B-05 DUCZU-a odnosno Popisom stavki prateće proвозne isprave (PsPPI) koji odgovara oglednom primjerku i napomenama iz B-04 DUCZU-a/Priloga A5 Dodataka III Konvencije. Popis stavki čini sastavni dio PPSI-a/PPI-a.

PPSI/PPI se predaje korisniku postupka ili osobi koju je on ovlastio i prati robu do određnog carinskog ureda. Otpremni carinski ured ne potpisuje i ne ovjerava tiskanu inačicu deklaracije.

Otpremni carinski ured **ne zadržava isprave navedene na razini glavne pošiljke odnosno na razini stavke interne pošiljke** (Podatkovni elemnt 12 – obavijesti, isprave i dodatni podaci, potvrde i odobrenja) nego ih nakon izvršene kontrole vraća korisniku postupka ili osobi koju je on ovlastio.

U skladu s odredbama članaka 51. i 163. CZU-a, korisnik postupka ima obvezu čuvanja tih isprava i predočavanja istih na zahtjev nadležnog carinskog ureda.

4.5. Obveze otpremnog ureda u vezi prihvaćenih deklaracija

Otpremni carinski ured je dužan aktivno skrbiti o proвозnim deklaracijama koje je prihvatio, i robu pustio u proвоз, sve dok se nalaze u nekom od sljedećih statusa:

- Deklaracija u postupku izmjene;
- Prihvaćeno;
- Pod kontrolom;
- Odlučivanje o pošiljci.

4.6. Posebnosti otpreme robe od strane ovlaštenog pošiljatelja

Ovlašteni pošiljatelji² su osobe kojima je Carinska uprava odobrila stavljanje robe u postupak proвозa Unije bez podnošenja robe otpremnom carinskom uredu uz ispunjavanje uvjeta propisanih člancima 191. i 193. DUCZU-a.

Kao mjesta podnošenja robe koja se stavlja u postupak proвозa odobravaju se prostori ovlaštenog pošiljatelja za što je potrebno ishoditi posebno odobrenje. Postupak podnošenja zahtjeva i donošenja odobrenja za korištenje pojednostavnjenih postupaka proвозa, detaljno su pojašnjenja Uputom o odobravanju statusa ovlaštenog primatelja (ACE), statusa ovlaštenog prositelja (ACR) i odobravanju uporabe posebne vrste plombi (SSE).

Ovlašteni pošiljatelj podnosi deklaraciju nadležnom otpremnom carinskom uredu prije puštanja robe pri čemu se provode gore opisane procedure. Međutim, postoji razlika u provedbi provjere. Kada otpremni carinski ured temeljem SAR-a ili LAR-a donosi odluku o provedbi provjere robe postupit će na sljedeći način:

- ako SAR nije dodijelio rizik (tzv. zelena ruta) niti je otpremni carinski ured pošiljku stavio pod kontrolu, pošiljka će automatski biti puštena u proвоз nakon isteka timer-a od 30 minuta,
- ako se otpremni carinski ured ipak odluči da će izvršiti kontrolu pošiljke, zaustaviti će timer i izvršiti potrebnu kontrolu,
- ako je Sustav analize rizika naložio kontrolu (tzv. žuta, narančasta ili crvena ruta), ili ako rezultat analize rizika nije stigao (tzv. bijela ruta) pošiljka se tretira kao da je podnesena po redovnoj proceduri i carinski ured dalje postupa na način opisan u redovitom postupku.

U slučaju provjere ovlašteni pošiljatelj mora osigurati da je roba na raspolaganju carini.

² Više potankosti u Uputi br. 3/24 o odobravanju statusa ovlaštenog primatelja, pošiljatelja i odobravanju uporabe posebne vrste plombi

Ako carinski službenik nakon zadanih provjera utvrdi da su podaci u deklaraciji usklađeni s podnesenom robom deklaraciju dovodi u konačni status "*Pušteno u provoz*" na način kako je prethodno opisano. Dovođenjem deklaracije u navedeni status, sustav NCTS 5 šalje najavu očekivanog dolaska (IE001) određišanom carinskom uredu i svim ostalim uključenim carinskom uredima, uredu izlaza za provoz (IE160).

Ovlašteni pošiljatelj ispisuje PPI/PPSI i predaje ga prijevozniku.

4.7. Izmjena proвозne deklaracije

Odredbama članka 173. CZU-a propisano je da se podnositelju deklaracije, na njegov zahtjev, može dopustiti izmjena jednog ili više podataka u carinskoj deklaraciji. Zahtjev se podnosi elektroničkom porukom (IE013) otpremnom carinskom uredu kad je deklaracija u statusu „*Prihvaćeno*”. U svim ostalim statusima poruka će biti odbijena. Sustav će prihvatiti izmjenu, ako se **zahtjev ne odnosi** na izmjenu podatkovnih elementa navedenih u pravilu R0520 (korisnik postupka provoza, zastupnik, carinski ured otpreme, vrsta deklaracije, MRN, LRN, tarifna oznaka i sigurnost).

Otpremni carinski ured odlučuje prihvaća li se zahtjev za izmjenom podataka u deklaraciji i o tome obavještava deklaranta elektroničkom porukom IE004 – „*Izmjena prihvaćena*“ ili odbija zahtjev za izmjenom podataka i o tome obavještava deklaranta elektroničkom porukom IE056 – „*Odbijanje izmjene*“.

Izmjene nisu dopuštene ako je carinski ured nakon primitka proвозne deklaracije obavijestio deklaranta da namjerava pregledati robu ili utvrdio da su podaci u carinskoj deklaraciji netočni. Zahtjev za izmjenom neće biti prihvaćen, odnosno sustav NCTS 5 će automatski odbiti zahtjev za izmjenom ako je kretanje u statusu „*Pušteno u provoz*“.

Izmjena podataka po službenoj dužnosti prije puštanja kretanja u proвозni postupak provodi se kad je provjerom deklaracije utvrđeno da određeni podaci nisu ispravni. Podatke u deklaraciji potrebno je odgovarajuće izmijeniti, a nalaz kontrole i rezultat pregleda će unijeti sukladno Uputi za popunjavanje ORK obrasca u sustav ORK 2, kako je opisano u točki 4.2. ove Upute.

4.8. Poništavanje proвозne deklaracije

Postupak po zahtjevu o poništavanju deklaracije ovisan je o tome je li zahtjev podnesen prije puštanja robe u provoz ili nakon puštanja robe u provoz.

4.8.1. Poništavanje proвозne deklaracije prije puštanja kretanja u provoz

Na zahtjev korisnika postupka/carinskog zastupnika, može se dopustiti poništenje carinske deklaracije (174. CZU). Zahtjev se podnosi slanjem odgovarajuće elektroničke poruke (IE014) otpremnom carinskom uredu kad je deklaracija u statusu „*Prihvaćeno*”, **sve dok je roba pod carinskim nadzorom**. Sustav provjerava pristigli zahtjev i automatski ga odbija ako je deklaracija u neodgovarajućem statusu. Ako je zahtjev za poništenjem deklaracije neispravan, zahtjev će biti odbijen a gospodarstvenik o tome obavješten elektroničkom porukom (IE056).

Zahtjev za poništenjem deklaracije korisnik postupka ili carinski zastupnik moraju detaljno obrazložiti.

Nakon podnesenog zahtjeva za poništenjem i nakon što provede provjeru jesu li ispunjeni propisani uvjeti za poništenje deklaracije, otpremni carinski ured odlučuje hoće li dopustiti poništavanje proвозne carinske deklaracije ili neće. O odluci obavještuje podnositelja deklaracije elektroničkom porukom (IE009 – „*Odluka o (ne)poništenju*“), a o ishodu obavještava podnositelja deklaracije elektroničkom porukom IE010 – „*Obavijest o poništenju*”.

Člankom 174. CZU propisano je da će carinska tijela, na zahtjev deklaranta, poništiti carinsku deklaraciju koja je već bila prihvaćena, u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

- ako su uvjerena da će roba odmah biti stavljena u drugi carinski postupak,
- ako su uvjerena da, zbog posebnih okolnosti, stavljanje robe u carinski postupak za koji je deklarirana više nije opravdano.

Ako je otpremni carinski ured obavijestio deklaranta o namjeri pregleda robe zahtjev za poništenjem deklaracije neće se prihvatiti prije pregleda robe.

Poništenje proвозne deklaracije po službenoj dužnosti nije moguće provesti radi aplikativnog ograničenja samog sustava NCTS 5, pa je takve deklaracije potrebno dovesti u status „Nije pušteno u provoz“.

4.8.2. Poništavanje proвозne deklaracije nakon puštanja kretanja u provoz

Nakon što je roba puštena u provoz, korisnik postupka/carinski zastupnik mogu podnijeti zahtjev za poništavanjem u pisanom obliku. Uvjeti i način odobravanja zahtjeva za poništavanjem propisani su člankom 148. DUCZU.

Posebno se skreće pozornost da se zahtjev korisnika postupka za poništavanje proвозne deklaracije podnosi u roku od 90 dana od dana prihvaćanja proвозne deklaracije (za neke situacije iz članka 148. DUCZU-a).

O poništavanju proвозne deklaracije potrebno je donijeti rješenje, temeljem kojeg se provodi odgovarajuća akcija iz u nadležnosti Odjela za potrage i zaključenje postupaka, Središnjeg ureda Carinske uprave. U rješenju o poništavanju proвозne deklaracije potrebno je naznačiti gdje se predmetna roba nalazi, je li za nju podnesena druga carinska deklaracija i sve ostale relevantne činjenice koje se tiču predmetnog postupka.

Provoznu deklaraciju NE može se poništiti nakon puštanja robe u provoz, osim u iznimnim slučajevima (npr. ako je roba Unije greškom stavljena u postupak vanskog provoza Unije (T1) a naknadno je status robe nedvojbeno dokazan ispravama kojima se dokazuje status robe Unije, ako je roba pogrešno deklarirana u više od jedne carinske deklaracije, ako je deklaracija o provozu povezana s deklaracijom o izvozu i utvrđene su nepravilnosti vezane za izvoznu deklaraciju).

Poništenje deklaracije nije dopušteno ako je otpremni ured primio elektroničku poruku IE006 – „Obavijest o dolasku“ od odredišnog carinskog ureda ili elektroničku poruku IE118 – „Obavijest o prelasku granice“ od proвозnog carinskog ureda ili elektroničku poruku IE168 – „Obavijest o napuštanju sigurnosnog područja“ od carinskog ureda izlaz za provoz ili elektroničku poruku IE180 – „Obavijest o incidentu“ carinskog ureda koji je registrirao incident ili kad se proвозna deklaracija odnosi na izvozne MRN-ove.

Kod uporabe postupka provoza radi osiguravanja kontinuiteta poslovanja (rezervni postupak), otpremni carinski ured je dužan osigurati poništenje svih carinskih deklaracija unesenih u NCTS, koje nakon toga, zbog nedostupnosti sustava, nisu obrađene u sustavu. Podnositelj deklaracije je dužan nadležnom uredu pružiti informacije svaki put kada carinsku deklaraciju podnese putem informatičkog sustava, ali se nakon toga koristi rezervni postupak.

U iznimnim slučajevima carinska tijela mogu zahtijevati podnošenje nove proвозne deklaracije, uz poništavanje prethodno podnesene deklaracije.

5. POSTUPANJE NA CARINSKOM UREDU INCIDENATA

U slučaju nastanka nekog od sljedećih događaja prijevoznik je dužan, bez odlaganja, podnijeti pošiljku zajedno s MRN-om najbližem carinskom uredu države na čijem se području prijevozno sredstvo nalazi (članak 305. PUCZU):

- a) ako je prijevoznik obavezan skrenuti s puta koji mu je određen (članak 298. PUCZU) zbog okolnosti koje su izvan njegove kontrole,
- b) ako su plombe tijekom prijevoza oštećene ili neovlašteno izmijenjene u okolnostima koje su izvan kontrole prijevoznika,
- c) ako se roba, pod nadzorom carinskog tijela, pretovaruje s jednog prijevoznog sredstva na drugo,
- d) ako je zbog neposredne opasnosti nužno odmah djelomično ili potpuno istovariti prijevozno sredstvo pod plombom,
- e) ako je došlo do nezgode koja može utjecati na sposobnost korisnika postupka ili prijevoznika da ispune svoje obveze,
- f) ako se zamijeni bilo koji element koji čini jedno prijevozno sredstvo (članak 296. stavak 2. PUCZU).

Ako mjesno nadležni carinski ured utvrdi da se kretanje može nastaviti temeljem podnesene provozne deklaracije, poduzima sve mjere sukladno carinskim propisima, a sve relevantne informacije (provjere dokumentacije i robe i/ili prijevoznog sredstva ili prijenosnog sredstva, broj carinske plombe i sl.) unosi u elektronički sustav provoza NCTS 5 u kontekst „*Incidenti*“, akcijom „*Zatraži podatke o kretanju*“. Tom akcijom sustav generira elektroničku poruku IE027 – „*Upit o kretanju*“ a otpremni ured dostavlja podatke o deklaraciji elektroničkom porukom IE038 – „*Odgovor na upit o kretanju*“.

Incident se unosi odabirom akcije „*Unesi incident*“ na razini deklaracije „*Unos incidenta*“. Podaci o incidentu (oznaka incidenta, opis incidenta, datum, ovjera carinskog tijela koji unosi incident i lokacija robe) unose se odabirom akcije „*Registriraj incident*“. Tom akcijom sustav generira elektroničku poruku IE180 – „*Obavijest o incidentu*“ i šalje podatke o unesenom incidentu otpremnom carinskom redu koji dalje šalje podatke o incidentu (IE181) odredišnom carinskom uredu i svim ostalim uredima uključenim carinskim uredima (provozni i izlazni carinski uredi) te korisniku provoznog postupka (IE182).

Ako smatra da se predmetni postupak provoza ne može nastaviti, carinski ured incidenta na čijem se području nalazi prijevozno sredstvo preuzima ulogu odredišnog carinskog ureda.

Prijevoznik je također dužan bez odlaganja obavijestiti carinski ured incidenta u slučaju bilo kojeg drugog incidenta ili nesreće koja utječe na sposobnost korisnika postupka ili prijevoznika da ispuni svoje obveze nastale uporabom postupka provoza.

Bilo kakvo dijeljenje pošiljke dopušteno je isključivo pod carinskim nadzorom, a postupak provoza mora biti završen. Ako se podnosi nova deklaracija za provoz on mora uključiti svaki dio pošiljke.

U slučaju incidenta gdje se roba pod nadzorom carinskog tijela pretovaruje s jednog prijevoznog sredstva na drugo (članak 305. st. 1. točka c) PUCZU) carinski ured ne zahtijeva podnošenje robe zajedno s MRN-om provozne deklaracije ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- roba se pretovaruje s prijevoznog sredstva bez plombe;
- korisnik postupka ili prijevoznik za račun korisnika postupka dostavlja odgovarajuće podatke o pretovaru carinskom tijelu države članice na čijem se državnom području to prijevozno sredstvo nalazi;
- predmetno carinsko tijelo unijelo je odgovarajuće podatke u elektronički sustav provoza.

Kada se zamijeni bilo koji element koji čini jedno prijevozno sredstvo (članak 296. st. 2. PUCZU) prijevoznik može nastaviti kretanje ako je jedno ili više tračničkih vozila zbog tehničkih problema isključeno iz kompozicije tračničkih kola ili vagona.

U slučaju zamjene bilo kojeg elementa koji čini prijevozno sredstvo (članak 305. st. 1. točke (f) PUCZU), odnosno ako se promijeni vučno vozilo cestovnog vozila bez promjene prikolice ili poluprikolice, carinsko tijelo neće zahtijevati podnošenje robe i MRN-a provozne deklaracije ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- korisnik postupka ili prijevoznik za račun korisnika postupka dostavlja odgovarajuće podatke o sastavu cestovnog vozila carinskom tijelu države članice na čijem se državnom području to prijevozno sredstvo nalazi;
- predmetno tijelo unijelo je odgovarajuće podatke u elektronički sustav provoza.

6. POSTUPANJE NA CARINSKOM UREDU IZLAZA ZA PROVOZ

Carinski ured izlaza za provoz je carinski ured nadležan za mjesto gdje roba u postupku provoza **napušta carinsko/sigurnosno područje EU-a** (države članice EU-a, Norveška i Švicarska) na putu do odredišnog ureda u zemlji zajedničkog provoza.

Carinski ured „Izlaz za provoz“ nakon dobivanja obavijesti od otpremnog carinskog ureda (IE160 – „Očekivani izlaz za evidenciju o provozu“), akcijom „Provedi analizu rizika“ pokreće automatsku provjeru kako bi odlučilo je li roba prihvatljiva za izlazak iz carinskog/sigurnosnog područja Unije.

SAR će na temelju ugrađenih nacionalnih i/ili EU kriterija identificirati rizik i dodijeliti razine provjere (rute). Ako SAR nije identificirao rizik (zeleni ruta) carinski ured „Izlaz za provoz“ odabirom akcije „Zaustavi kretanje“ ili „Registriraj napuštanje sigurnosnog područja“ ili „Unesi rezultat kontrole“ odlučuje da li je roba prihvatljiva za izlazak iz sigurnosnog područja. Ako je roba prihvatljiva za izlazak iz sigurnosnog područja, odabirom akcije „Registriraj napuštanje sigurnosnog područja“ sustav generira elektroničku poruku IE168 – „Obavijest o napuštanju sigurnosnog područja“ i podatke šalje otpremnom carinskom uredu.

Međutim, u slučaju da roba nije prihvatljiva za izlazak iz sigurnosnog područja temeljem identifikacije rizika SAR-a, odabirom akcije „Zaustavi kretanje“ kretanje mijenja status u „Zaustavljeno“, a carinski ured koji je zaustavio kretanje preuzima ulogu odredišnog carinskog ureda kako je upisano u točki 8. ove Upute.

Kada se na izlaznom carinskom uredu za provoz aktivira profil EU analize rizika, taj carinski ured je dužan provesti zadanu kontrolu a rezultate kontrole upisati u ORK sukladno Uputi za popunjavanje ORK obrasca.

Kada carinski ured na kontekstu „Izlaz za provoz“ nema podatke o pošiljci (primjerice radi promjene rute kretanja, zatražit će od otpremnog carinskog ureda podatke o pošiljci slanjem elektroničke poruke IE164 – „Očekivani izlazak za zahtjev za evidenciju o provozu“. Otpremni carinski ured dostavit će podatke o deklaraciji elektroničkom porukom IE165 – „Odgovor o očekivanom izlasku za evidenciju o provozu“, samo u slučaju kad provozna carinska deklaracija u podatkovnom elementu (11 07) – Sigurnost (u glavi deklaracije) sadrži oznaku 2 (EXS) ili 3 (ENS & EXS). Ako su podaci u deklaraciji različiti od navedenog, carinskom uredu na kontekstu „Izlaz za provoz“ podaci nisu vidljivi, a akcije onemogućene. Za te deklaracije potrebno je podnošenje izlazne skraćene deklaracije.

7. POSTUPANJE NA CARINSKOM UREDU PROVOZA

Provozni carinski uredi je stvarni carinski ured koji je evidentirao ulaz pošiljke na neko carinsko područje.

Carinski ured provoza na kontekstu „Provoz“ unosom MRN-a u predviđeno polje aplikacije (elektroničkom porukom IE114 – *Zahtjev za najavom očekivanog provoza*) traži podatke o pošiljci od otpremnog carinskog ureda (elektronička poruka IE115 – *Odgovor na zahtjev za najavom očekivanog provoza*), nakon čega akcijom „*Provedi analizu rizika*“ pokreće automatsku provjeru kako bi se odlučilo da je li roba prihvatljiva za izlazak iz sigurnosnog područja.

SAR će na temelju ugrađenih nacionalnih i/ili EU kriterija identificirati rizik i dodijeliti razine provjere (rute). Ako SAR nije identificirao rizik (zelena ruta) provozni carinski ured odabirom akcije „*Zaustavi kretanje*“ ili „*Vrati kretanje*“ ili „*Registriraj prelazak granice*“ ili „*Unesi rezultat kontrole*“ odlučuje da li je roba prihvatljiva za ulazak na to državno područje izlazak iz sigurnosnog područja.

Ako je roba prihvatljiva za ulazak na to državno područje odabirom akcije „*Registriraj prelazak granice*“ sustav generira elektroničku poruku IE118 – „*Obavijest o prelasku granice*“ i podatke šalje otpremnom carinskom uredu.

Kada carinski ured provoza utvrdi postojanje zapreke za ulazak robe u zemlju provoznog carinskog ureda, zaustavit će kretanje akcijom „*Zaustavi kretanje*“ uz obaveznu napomenu ili akcijom „*Vrati kretanje*“ uz obaveznu napomenu o razlogu zaustavljanja ili odbijanja.

Provozni ured ima pravo pregledati robu a pregled robe provodi se na temelju podataka o postupku provoza dobivenih od otpremnog carinskog ureda. Ako provozni carinski ured pronađe veće nepravilnosti, ovlašten je preuzeti ulogu odredišnog carinskog ureda ili ureda incidenta, ovisno o utvrđenim nepravilnostima i deklaraciju obrađuje kako je opisano u točki 5 odnosno točki 8. ove Upute.

8. POSTUPANJE NA ODREDIŠNOM CARINSKOM UREDU

Radi završetka postupka korisnik postupka/prijevoznik podnosi odredišnom carinskom uredu robu, MRN provodne deklaracije i sve informacije koje zahtijeva taj carinski ured.

8.1. Podnošenje robe i podataka odredištu

Odredišni carinski ured dužan je prihvatiti MRN broj provodne deklaracije ili postupka TIR koji mu je dostavljen: barkodom; pratećom provodnom ispravom; pratećom provodnom/sigurnosnom ispravom; u slučaju postupka TIR karnetom TIR; ili ostalim sredstvima koje dopušta carinsko tijelo koje prima podatke (čl. 184. DUCZU).

Roba se podnosi tijekom službenog radnog vremena. Međutim, na zahtjev dotične osobe odredišni carinski ured može dopustiti da se roba podnese izvan službenog radnog vremena ili na bilo kojem drugom mjestu.

Roba i propisani podaci moraju se podnijeti odredišnom uredu prije isteka roka podnošenja kojeg je odredio otpremni carinski ured. Rok podnošenja kojeg je odredio otpremni carinski ured obvezuje nadležne carinske službe zemalja preko kojih se roba kreće tijekom postupka i odredišni carinski ured i one ga ne mogu mijenjati.

Ako je roba podnesena odredišnom uredu nakon isteka propisanog roka podnošenja, zbog okolnosti na koje nisu mogli utjecati prijevoznik ili korisnik postupka, pri čemu je utvrđeno da su roba i plombe netaknuti, smatrat će se da je podnesena u roku ako korisnik postupka/prijevoznik dokaže odredišnom carinskom uredu postojanje takvih okolnosti. Postojanje takvih okolnosti dokazuje se

nekom od sljedećih isprava, pri čemu odluku o valjanosti podnesenih dokaza donosi određeni Radi završetka postupka carinski ured:

- potvrdama koje izdaje policija (vezano uz nezgodu, krađu, ...),
- potvrdama koje izdaje zdravstvena služba (vezano uz liječničku pomoć, ...),
- potvrdama koje izdaje služba za pomoć na cesti (vezano uz popravak vozila),
- bilo koji dokaz kašnjenja zbog štrajka, ili bilo kakvih drugih nepredviđenih okolnosti.

8.2. Provjere na određištu

Unosom MRN-a u predviđeno polje aplikacije i akcijom „*Registriraj dolazak kretanja*“ Odredišni carinski ured pokreće automatsku provjeru SAR-a, koji će na temelju ugrađenih nacionalnih i/ili EU kriterija identificirati rizik i dodijeliti razine provjere (rute) i automatski obavještava otpremni carinski da mu je roba podnesena (elektroničkom porukom (IE006 – „*Obavijest o dolasku*“)).

Na temelju rezultata dobivenih od Sustava analize rizika i/ili lokalnom procjenom rizika, **odredišni carinski** ured stavlja pošiljku pod kontrolu ili pošiljku pušta bez kontrole. Kontrola pošiljke obavlja se temeljem podataka iz poruke “najava očekivanog dolaska” (IE001) - **dobivene od otpremnog carinskog ureda**.

Na temelju rezultata provedene EU analize rizika u carinskom uredu prvog ulaza na teritorij Unije, odredišni carinski ured je dužan provjeriti Rezultat analize rizika s otpreme. U slučaju da se u peteroznamenastoj šifri EU analize rizika na posljednjem mjestu nalazi slovna oznaka E, odredišni carinski ured je dužan provesti zadanu kontrolu s otpreme. Rezultat zadane kontrole odredišni carinski ured obavezno upisuje u Obrazac Rezultata Kontrole 2 (ORK 2).

Značenje slovne oznake E u šifri EU analize rizika: određen je niži stupanj rizika u odnosu na šifru D, kontrola se **ne mora obaviti na carinskom uredu prvog ulaza**, nego se kontrola provodi u carinskom uredu naknadnog ulaza u Hrvatskoj ili drugoj državi članici gdje će roba biti istovarena, pod uvjetom da carinski ured naknadnog ulaza postoji. Ako carinski ured naknadnog ulaza ne postoji oznaka „E“ je identična oznaci „D“ što znači da kontrolu pošiljke treba obaviti carinski ured prvog ulaza.

Prije slanja poruke o rezultatima kontrole a nakon obavljenih provjera odredišni carinski ured unosi u sustav odgovarajuće rezultate kontrole, i to:

- Oznaka „**A1**“ „**zadovoljava**“ - ako je odredišni ured proveo fizičku provjeru robe (potpunu ili djelomičnu) i nisu uočena nikakva odstupanja. Osim fizičke provjere robe, mora se provjeriti barem registarski broj prijevoznog sredstva u trenutku polaska i dolaska usporedbom podataka navedenih u deklaraciji s podacima dostupnima na određištu, stanje stavljenih plombi i poštivanje roka podnošenja robe i plana puta (ako je propisan).
- Oznaka „**A2**“ „**smatra se zadovoljavajućim**“ - u sljedećim slučajevima:
 - ako je odredišni ured provjerio samo isprave (bez fizičke provjere robe) i nisu uočena nikakva odstupanja ili nije vršio nikakvu provjeru. Provjera stanja stavljenih plombi bez fizičke provjere robe obvezna je i bilježi se oznakom „A2“, pod uvjetom da su plombe netaknute;
 - ako se roba isporučuje ovlaštenom primatelju te odredišni carinski ured odluči ne izvršiti provjeru robe i/ili isprava, a poruka „bilješke o istovaru“ (IE044) nije pokazala nepravilnosti. Preporučuje se da za oznaku „A2“ odredišni carinski ured pošalje poruku o rezultatima kontrole (IE018) istog dana kad je roba podnesena odredišnom uredu ili najkasnije sljedeći radni dan.
- Oznaka „**A5**“ „**odstupanja**“ – utvrđene manje nepravilnosti i koristi se u sljedećim slučajevima:

- ako su uočena manja odstupanja koja nisu dovela do nastanka duga. (Primjeri: nepostojeće, slomljene ili oštećene plombe; roba isporučena nakon isteka roka; netočan identitet/zemlja registracije prijevoznog sredstva; neupisivanje potrebnih podataka za incidente do kojih je došlo tijekom prijevoza; nepravilnost u težini bez vidljivog neovlaštenog rukovanja robom, male razlike u težini nastale zaokruživanjem težine);
 - ako su zabilježena manja odstupanja, potrebno je izricanje administrativne kazne na temelju nacionalnih propisa;
 - ako je višak robe (iste ili druge vrste) utvrđen kao neprijavljena roba te se ne može utvrditi status te robe kao robe Unije ili kao robe ugovorne strane. Ako je roba prijavljena u prozornoj deklaraciji isporučena odredišnom carinskom uredu, činjenica da je utvrđen višak robe ne sprečava otpremni carinski ured da zaključi postupak i otpiše kretanje robe. Tada se roba prvotno prijavljena za provoz može pustiti. Za robu koja je višak odredišni carinski ured mora razjasniti situaciju. Odredišni carinski ured trebao bi u poruci o rezultatima kontrole (IE018) poslati detaljan opis odstupanja. Svi podaci koji se unose u prazno polje trebali bi biti, koliko je to moguće, na jeziku razumljivom otpremnom carinskom uredu.
- Oznaka „B1” „ne zadovoljava“ – utvrđena velika odstupanja koja ne dopuštaju zaključenje prozornog postupka. Provozni postupak ne otpisuje se u NCTS-u, a korisnik postupka i jamac i dalje su odgovorni dok se slučaj ne razriješi. Stoga bi se ta oznaka trebala upotrebljavati samo u propisno opravdanim slučajevima, kad roba nedostaje (u cijelosti ili djelomično) ili sličnim situacijama, npr. kad se roba podnesena na odredištu znatno razlikuje od opisa u deklaraciji (vrsta i količina). Dvije su vrste oznake B1:
- a) Oznaka „B1” (ne zadovoljava) s napomenom „čeka se rješavanje odstupanja” upisuje se ako je tijekom fizičke ili dokumentacijske carinske provjere utvrđen manjak robe ili je podnesena roba različita od prijavljene robe te odredišni carinski ured sumnja da je to posljedica pogreške ili nemara na mjestu otpreme. Odredišni carinski ured:
- mora zatražiti od otpremnog carinskog ureda da provede istragu, osobito provjeravajući sve isprave koje je podnio nositelj postupka/deklarant i uspoređujući ih s podacima u deklaraciji; i
 - ne smije pustiti robu iz provoza. Provozni postupak tada ima status „čeka se rješavanje odstupanja”. Postupak se obustavlja u otpremnom carinskom uredu dok se nepravilnosti ne razjasne.
- Nakon rješavanja slučaja otpremni carinski ured obavještava odredišni carinski ured slanjem poruke „obavijest o otklonjenim nepravilnostima” (IE049) s oznakom „1”. Roba se zatim pušta iz provoza i postupak se konačno zaključuje kad ga otpremni carinski ured zaključi u NCTS-u. Ako se slučaj ne riješi, otpremni carinski ured obavještava odredišni carinski ured slanjem poruke „obavijest o otklonjenim nepravilnostima” (IE020) s oznakom „0”. Nakon primitka obavijesti ili ako u roku od 6 kalendarskih dana od dana slanja poruke IE018 s napomenom nije primio nikakvu poruku, odredišni carinski ured započinje vlastitu istragu radi rješavanja slučaja.
- b) Oznaka „B1” (ne zadovoljava) bez napomene „čeka se rješavanje odstupanja” upisuje se ako je tijekom fizičke ili dokumentacijske carinske provjere utvrđen manjak robe ili je podnesena roba različita od prijavljene robe, a odredišni carinski ured ne sumnja da je to posljedica pogreške ili nemara na mjestu otpreme. Odredišni carinski ured započinje vlastitu istragu radi rješavanja slučaja.

U pogledu duga utvrđenog na temelju viška robe pri korištenju oznaka A5 i B1 podtočaka (a) i (b) postoje dvije mogućnosti:

- dug je nastao, u skladu s člankom 79. CZU-a (neispunjavanje obveze koja se odnosi na stavljanje robe u postupak provoza Unije ili izuzimanje robe iz carinskog nadzora), te se mora platiti;

- dug je nastao, ali je ugašen u skladu s člankom 124. st. 1. točkama (g) i (h) CZU-a.

Dug se gasi u sljedećim slučajevima:

- ako je uklanjanje robe iz provoznog postupka ili neispunjavanje uvjeta kojima se uređuje stavljanje robe u provozni postupak ili primjena provoznog postupka posljedica potpunog uništenja ili nepovratnog gubitka te robe zbog stvarne prirode robe ili nepredviđenih okolnosti ili više sile, ili proizlazi iz uputa carinskih tijela;
- propust koji je doveo do nastanka carinskog duga nije imao značajan učinak na ispravnost provoznog postupka i nije predstavljao pokušaj prijevare te su naknadno obavljene sve potrebne formalnosti za reguliranje statusa robe.

Člankom 103. DUCZU-a propisano je da je jedan od slučajeva u kojemu može doći do takvog propusta onaj u kojem je carinski nadzor naknadno ponovno uspostavljen za robu koja nije obuhvaćena provoznom deklaracijom, ali je prije toga bila u privremenom smještaju ili je stavljena u poseban postupak zajedno s robom službeno stavljenom u postupak provoza.

U oba slučaja (ugašen ili neugašen dug) odredišni carinski ured nastavlja svoju istragu i slijedi odredbe čl. 87. st. 1. CZU-a radi utvrđivanja carinskog tijela nadležnog za naplatu duga ili za moguće donošenje odluke o gašenju duga.

Kada se smatra da je odredišni carinski ured odgovoran za naplatu nastalog duga, on će slanjem poruke IE150 (zahtjev za naplatu) tražiti od otpremnog carinskog ureda prijenos te nadležnosti. Nakon naplate duga, ako carinski ured nadležan za naplatu nije otpremni carinski ured, on mora obavijestiti otpremni carinski ured o provedenoj naplati slanjem poruke IE152 (obavijest o poduzetoj naplati).

Ako je carinski dug manji od 10 000 eura, smatra se da je dug nastao u državi članici u kojoj je utvrđen, što znači da je odredišni carinski ured odgovoran za njegovu naplatu (čl. 87. st. 4. CZU). I u tome slučaju potrebno je razmijeniti poruke IE150/151 kako bi odredišni carinski ured mogao započeti s postupkom naplate. Kad je naplata okončana, odredišni carinski ured šalje poruku IE152 otpremnom carinskom uredu.

Radi zaključenja postupka, odredišni carinski ured je dužan (pored „obavijesti o dolasku“ IE006) poslati otpremnom carinskom uredu i „obavijest o rezultatima kontrole na odredištu“ (IE018).

Kada se koriste oznake A1, A5 i B1 odredišni carinski ured mora poslati otpremnom uredu poruku o rezultatima kontrole (IE018) najkasnije:

- **trećeg dana** od dana podnošenja robe u odredišnom carinskom uredu ili na nekom drugom mjestu (u iznimnim slučajevima, npr. niz državnih praznika, taj se rok može produljiti do najviše šest dana);
- **šestog dana** od dana kad je roba isporučena ovlaštenom primatelju;
- **dvanaestog dana** od dana podnošenja prvog dijela robe, ako se roba prevozi željeznicom, a jedno ili više tračničkih vozila zbog tehničkih su problema isključena iz kompozicije tračničkih kola ili vagona.

Sve nepravilnosti utvrđene na odredištu unose se u ORK.

Ako je postupak provoza Unije završen, odredišni carinski ured nije otkrio nikakve nepravilnosti, a korisnik postupka podnio je PPI/PPSI, odredišni carinski ured na zahtjev korisnika postupka ovjerava PPI/PPSI radi pružanja **alternativnog dokaza** o ispravnom završetku postupka provoza (čl. 308. st.2. PUCZU). Ovjeru čine pečat tog carinskog ureda, potpis i faksimil službenika, datum i napomena: „Alternativni dokaz – 99202“. Alternativni dokaz predaje se osobi koja je robu i PPSI/PPI podnijela carinskom uredu.

Na zahtjev osobe koja odredišnom carinskom uredu podnosi robu (članak 306. st. 5 PUCZU), odredišni ured je dužan ovjeriti **potvrdu primitka (TC11)**. Oblik i sadržaj Potvrde primitka propisani su Prilogom 72-03 PUCZU/Prilogom B10 Dodatka III Konvencije. Osoba koja zahtijeva ovjeru Potvrde primitka dužna je ispuniti tu potvrdu prije nego što je preda na ovjeru odredišnom carinskom uredu. Pored podataka navedenih u Potvrdi ona može sadržavati adresu na koju će prijevoznik robe vratiti istu nakon ovjere carinskog ureda. Potvrda primitka služi kao potvrda da je prijevoznik predao isprave i robu odredišnom carinskom uredu i u njoj se navodi MRN i koristi se u slučajevima postupka potrage, tj. kada otpremni carinski ured ne primi podatak o prispjeloj pošiljci (IE006) pa mu korisnik postupka može predati potvrdu primitka na kojoj je naveden carinski ured kojem su podnesene prateće isprave i roba. Potvrda primitka ne može se koristiti kao alternativni dokaz o završetku postupka provoza Unije (čl. 312. PUCZU-a).

Ako je po dolasku robe **na odredišnom uredu NCTS privremeno nedostupan**, odredišni carinski ured može završiti postupak na koristeći PPSI/PPI (ako je podnesen) uz obvezu naknadnog unosa potrebnih podataka u NCTS 5, čim isti bude ponovno dostupan, a radi zaključivanja postupka. U slučaju tehničke nemogućnosti završetka postupka započetog u NCTS 5 sustavu odredišni carinski ured može izraditi presliku PPI/PPSI polje „KONTROLA ODREDIŠNOG CARINSKOG UREDA“ iste ovjeriti pečatom, datumom, potpisom i faksimilom carinika te primjerak dostaviti Sektoru za carinski sustav, Odjelu za potrage i zaključenja postupaka, radi slanja otpremnom uredu. Kada se koristi ovaj način potvrđivanja, u polje „KONTROLA ODREDIŠNOG CARINSKOG UREDA“ PPI/PPSI obvezno se, uz navedeno, unose i rezultati kontrole i pripadajuće šifre (npr. A1, A2 ili A5) istih.

8.3. Podnošenje robe odredišnom uredu različitom od deklariranog

Postupak provoza može završiti u **carinskom uredu različitom od onog navedenog u provoznoj deklaraciji** čime taj ured postaje stvarni odredišni carinski ured (članak 306. st. 4. PUCZU). Kada stvarni odredišni carinski ured nije primio „Najavu očekivanog dolaska“, u elektronički sustav provoza NCTS 5 u kontekst „Odredište“, unosi MRN i akcijom „Zatraži najavu dolaska“ od otpremnog carinskog ureda odgovarajućom elektroničkom porukom (IE002) traži podatke o carinskoj deklaraciji. Sustav NCTS otpremnog carinskog ureda odgovara na taj zahtjev i dostavlja stvarnom odredišnom uredu podatke o deklaraciji elektroničkom porukom IE003 – „Odgovor na zahtjev za najavom očekivanog dolaska“, a poslovni proces se odvija i završava na način kako je opisano u točki 3.8. ove Upute.

Ako stvarni odredišni ured ne dobije podatke o deklaraciji u sustavu NCTS 5, bez odlaganja obavještava Helpdesk Carinske uprave radi poduzimanja odgovarajućih koraka. Razlozi odbijanja mogu biti sljedeći:

- roba i MRN već su podneseni drugom odredišnom carinskom uredu, ili
- deklaraciju je poništio otpremni carinski ured, ili
- MRN je nepoznat (ili zbog tehničkih razloga ili zbog nepravilnosti), ili
- ostali razlozi.

Nakon primanja „obavijesti o dolasku“ (IE006) od stvarnog odredišnog ureda otpremni carinski ured, obavještava *deklarirani* odredišni carinski ured elektroničkom porukom (IE024 – „Prosljeđena obavijest o očekivanom dolasku (završen provoz)“).

8.4. Posebnosti završetka postupka kod ovlaštenog primatelja

Ovlašteni primatelj³ su osobe kojima je Carinska uprava izdala odobrenje da robu iz postupka provoza primaju u svojim prostorima bez podnošenja odredišnom carinskom uredu.

³ Više potankosti u Uputi br. 3/24 o odobravanju statusa ovlaštenog primatelja, pošiljatelja i odobravanju uporabe posebne vrste plombi

Kad je kretanje, nadležnom odredišnom carinskom uredu najavljena od otpremnog carinskog ureda najavom dolaska (IE001) stiglo u prostor ovlaštenog primatelja, ovlaštenu primatelj je dužan o tome odmah obavijestiti nadležni odredišni carinski ured odgovarajućom elektroničkom porukom (IE007 – „*Gospodarstvenikova obavijest o dolasku*“).

Po primitku te obavijesti NCTS 5 sustav vrši potrebne provjere vezane za utemeljenost primjene pojednostavnjenog postupka te, ako je sve u redu, prihvaća prispjeće pošiljke čime sustav generira i otpremnom uredu šalje poruku o dolasku pošiljke (IE006).

Nakon provedene analize rizika sustav će pošiljkama koje su dobile tzv. zelenu rutu pokrenuti „timer“ od 30 minuta u kojem čeka dozvolu za istovar. Za vrijeme trajanja tog timer-a odredišni carinski ured odlučuje hoće li pustiti robu bez kontrole ili će ići u kontrolu robe i deklaracije.

Ako nadležni ured temeljem LAR-a nije odlučio pošiljku staviti pod kontrolu, istekom timer-a sustav automatski generira elektroničku poruku (IE043 – „*Dopuštenje za istovar*“) koju šalje ovlaštenom primatelju. Primitkom ove poruke ovlaštenu primatelj može započeti s istovarom robe. Po završetku istovara, a najkasnije trećeg dana nakon dolaska robe, ovlaštenu primatelj šalje odredišnom carinskom uredu bilješke o istovaru robe (IE044 – „*Bilješke o istovaru*“) i obavještava carinski ured odgovara li stanje robe deklariranom stanju.

Ako stanje robe odgovara deklariranom, sustav bilježi te podatke i pošiljka se pušta iz postupka provoza. Sustav automatski generira poruku (IE025 – „*Obavijest o puštanju robe gospodarstveniku*“) kojom obavještava ovlaštenog primatelja da može raspolagati s robom te istovremeno šalje elektroničku poruku (IE018 – „*Rezultati kontrole na odredištu*“) kojom informira otpremni carinski ured o rezultatima kontrole što obvezno čini najkasnije 6 dana od dana kada je roba predana ovlaštenom primatelju.

Ako ovlaštenu primatelj prilikom istovara robe pronađe nepravilnosti vezane za robu o tome je dužan odmah izvijestiti odredišni ured elektroničkom porukom (IE044 – „*Bilješke o istovaru*“).

Ako se radi o manjim nepravilnostima (koje za posljedicu nemaju pokretanje prekršajnog postupka ili nastanak carinskog duga) carinski ured prihvaća informaciju ovlaštenog primatelja kao rezultat kontrole, sustav šalje ovlaštenom primatelju poruku o slobodnom raspolaganju robom (IE025) te otpremnom uredu o rezultatima kontrole (IE018), čime se roba pušta iz postupka provoza.

Ako ovlaštenu primatelj pronađe velike nepravilnosti sustav šalje otpremnom carinskom uredu rezultate kontrole (IE018), ovlaštenom primatelju poruku o mogućnosti raspolaganja robom (IE025), a otpremni carinski ured šalje korisniku postupka poruku (IE019 – „*Nepravilnosti*“) kojom ga obavještava da su na odredištu ustanovljene velike nepravilnosti.

U slučaju da najava očekivanog dolaska (IE001) pristigne na odredišni carinski ured koji nije nadležan za predmetnog ovlaštenog primatelja, primitkom elektronske poruke obavijest o dolasku (IE007 – „*Gospodarstvenikova obavijest o dolasku*“), NCTS će automatski zatražiti podatke u sustavu i poslati ih carinskom uredu koji je zatražio podatke o pošiljci.

8.5. Posebni uvjeti za uporabu postupka unutarnjeg provoza (T2)

Prilikom podnošenja robe u postupku T2 odredišnom carinskom uredu nisu potrebni dodatni dokazi o carinskom statusu robe radi puštanja robe u slobodan promet. Međutim, u slučaju sumnje da roba nije roba Unije, predmetna carinska deklaracija se može poslati na naknadnu provjeru preko Odjela za potrage i zaključenje postupaka.

Ako je carinskom uredu u RH kao odredišnom carinskom uredu podnesena roba i prateće isprave u zajedničkom provoznom postupku T2 započetom u nekoj od zemalja zajedničkog provoza,

deklaracija T2 ili svaka isprava kojom se potvrđuje status *roba Unije*, treba upućivati na odgovarajuću deklaraciju T2 ili ispravu kojom se potvrđuje status *roba Unije* temeljem koje je roba stigla u zemlju zajedničkog provoza i sadrži sve potrebne ovjere.

Roba koja je u postupku T2 otpremljena u zemlje zajedničkog provoza može se iz istih ponovno otpremiti u postupku T2, pod uvjetom da je na teritoriju zemlje zajedničkog provoza bila pod stalnim carinskim nadzorom čime je osigurano da se njezino prepoznavanje (identitet) i carinski status nisu promijenili. Tijekom boravka u zemlji zajedničkog provoza ova roba može biti samo u carinskom postupku provoza ili postupku carinskog skladištenja.

Kada se robu nakon smještaja u postupku carinskog skladištenja ponovno otprema, zemlje zajedničkog provoza mogu primijeniti postupak T2 samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) razdoblje skladištenja robe nije bilo dulje od 5 godina; izuzetno – za robu iz Poglavlja 1. do 24. Nomenklature za razvrstavanje robe u Carinsku tarifu (Međunarodna konvencija o harmoniziranom sustavu naziva i označavanju robe od 14. lipnja 1983.) to je razdoblje ograničeno na 6 mjeseci,
- b) roba bila smještena u posebnim prostorima i pri tome nije bila predmet postupka osim onoga koji je potreban za njeno očuvanje u prvobitnom stanju ili za dijeljenje pošiljaka bez mijenjanja ambalaže,
- c) svi postupci su obavljani pod carinskim nadzorom.

9. POSTUPAK PROVOZA UZ UPORABU DRUGIH ISPRAVA

Postupak provoza može se odvijati korištenjem drugih isprava (čl. 226. i čl. 227. CZU) o čemu se iznose osnovna pravila.

9.1. Karnet TIR (Transport Internationaux Routiers) (Međunarodni cestovni prijevoz)

Konvencijom TIR omogućava se međunarodno kretanje robe iz jednog ili više otpremnih carinskih ureda do jednog ili više odredišnih carinskih ureda (ukupno najviše četiri otpremna i odredišna carinska ureda) te kroz onoliko zemalja koliko je potrebno. U skladu sa zakonodavstvom Unije postupak TIR može se u Uniji upotrebljavati samo za provoz koji započinje ili završava izvan Unije ili se obavlja između dviju točaka u Uniji preko državnog područja treće zemlje.

Konvencija TIR primjenjuje se na prijevoz cestovnim vozilima, na kombinacije vozila i na kontejnere te omogućava primjenu karneta TIR za sve načine prijevoza, pod uvjetom da se dio puta odvija cestom. Konvencija TIR sadržava i specifične tehničke zahtjeve za izgradnju teretnih kabina vozila ili kontejnera kako bi se izbjeglo krijumčarenje. Usto, prijevoz robe u skladu s postupkom TIR dopušten je samo prijevoznicima koje je ovlastila carinska uprava.

Za razmjenu podataka karneta TIR za potrebe prijevoza TIR za provedbu carinskih formalnosti za postupke provoza Unije upotrebljava se elektronički sustav provoza NCTS 5 koji je uspostavljen u skladu s člankom 16. st. 1. CZU-a. TIR deklaracija podnesena u NCTS 5 aplikaciji za razliku od provozne deklaracije, u podatkovnom elementu naziva *Vrsta deklaracije* (PE 11 01) sadrži oznaku „TIR“ i broj Karneta TIR (PE 12 06) koji se unose na razini *Glave deklaracije* te podatka o vrsti osiguranja **oznake B** koji se u tabu „*Osiguranja*“, **koje je u nadležnosti carinika, bez navođenja ukupnog osiguranog iznosa duga koji bi mogao nastati uslijed nepravilnosti u provoznom postupku.**

U postupku TIR upotrebljava se međunarodni sustav osiguranja koji se temelji na lancu nacionalnih jamstvenih udruga, za razliku od zajedničkih provoznih postupaka i postupaka provoza Unije. Lancem međunarodnih jamstava upravlja Međunarodna unija za cestovni prijevoz (IRU) koja je odgovorna i za ispisivanje i raspodjelu karneta TIR, koji ujedno služi **kao carinska deklaracija i dokaz osiguranja.**

Tijekom prijevoza TIR, naplate carine i poreza na robu obustavljaju se a dug koji može nastati osigurava se pomoću lanca međunarodno važećih jamstava. Nacionalna jamstvena udruga svake ugovorne stranke jamči plaćanje svih carina i davanja koji mogu nastati u slučaju postojanja nepravilnosti u toj zemlji tijekom odvijanja postupka TIR. Svaka ugovorna stranka postavlja vlastitu granicu osiguranja, no preporučeni maksimalni iznos koji se od pojedinog nacionalnog udruženja može potraživati u slučaju nepravilnosti iznosi 100.000 eura (za Uniju: 100.000 eura ili protuvrijednost tog iznosa u nacionalnoj valuti).

Nacionalna jamstvena udruga i izdavatelj karneta TIR u Republici Hrvatskoj je Hrvatska gospodarska komora, Rooseveltov trg 2, Zagreb.

U slučaju nepodudarnosti između podataka karneta TIR i podataka iz elektroničkog sustava provoza, mjerodavni su podaci iz karneta TIR.

Uz podnošenje karneta TIR i svih isprava koje je potrebno priložiti uz karnet, vozilo i robu, nositelj karneta TIR ili njegov zastupnik odgovorni su za podnošenje podataka karneta TIR putem NCTS-a otpremnom ili ulaznom carinskom uredu s porukom „podaci o deklaraciji” (IE015), pridržavajući se pravila i upotrebljavajući oznake propisane za elektroničke proвозne deklaracije. **Otpremni carinski ured** prihvaća deklaraciju u aplikaciji NCTS 5, a obrazac bijele boje karneta (Kupon broj 1. fr. Volet No. 1) ovjerava u odgovarajuće polje unošenjem podataka o MRN-u iz deklaracije, otiskom službenog štambilja te potpisom i faksimilom službenika. Otpremni carinski ured odvaja i zadržava kupon br. 1 karneta TIR dopunjen MRN-om a karnet vraća nositelju karneta TIR ili njegovu zastupniku.

Prilikom podnošenja robe, vozila, karneta TIR i MRN-a postupka TIR (unutar roka kojeg je odredio otpremni carinski ured), **odredišni carinski ured** dužan je provjeriti pričvršćene plombe i pomoću MRN-a pretražiti podatke iz NCTS-a te ih evidentirati. Odredišni carinski ured završava deklaraciju u aplikaciji NCTS 5, perforirani talon zelenog obrasca karneta (Talon broj 2. fr. Volet No. 2) ovjerava u naznačeno polje otiskom službenog štambilja te potpisom i faksimilom službenika. Odredišni carinski ured odvaja i zadržava oba dijela zelenog Listića br. 2 karneta TIR, obilježava talon karneta TIR i karnet TIR vraća njegovu nositelju. Odredišni carinski ured dostavlja Središnjem uredu Sektoru za carinski sustav, *izvješća o svim završenim postupcima TIR na carinskom uredu.*

9.2. Karnet ATA

Karnet ATA je carinska isprava koja služi za privremeni izvoz, provoz i privremeni uvoz određenih kategorija robe u carinsko područje svake zemlje koja je prihvatila Konvenciju o privremenom uvozu, bez provođenja nacionalnih carinskih propisa. Pravne osnove za ovaj postupak uključuju Konvenciju ATA i Konvenciju o privremenom uvozu⁴ (u daljnjem tekstu: Konvencija).

Nacionalna jamstvena udruga i izdavatelj karneta ATA u Republici Hrvatskoj je Hrvatska gospodarska komora, Rooseveltov trg 2, Zagreb.

Privremeni uvoz temeljem ATA karneta, za određenu kategoriju roba (uključujući prijevozna sredstva) odobrava se uz uvjet da se takvu robu (uključujući prijevozna sredstva) treba uvesti s točno određenom svrhom i ona mora biti namijenjena ponovnom izvozu u određenom roku u kojem ta roba mora ostati u istom stanju, osim uobičajene amortizacije uslijed trošenja kod uporabe.

Sukladno odredbama članka 5. Konvencije, ne dovodeći u pitanje postupke privremenog uvoza prema odredbama Priloga E Konvencije, svaka ugovorna strana prihvaća, umjesto svojih nacionalnih carinskih dokumenata i kao osiguranje za iznose spomenute u članku 8. Priloga A

⁴ (SL L 130, 27.5.1993, p. 4–75)

Konvencije, dokumente privremenog uvoza koji važe za njezino područje, a koji su izdani i korišteni u skladu s uvjetima utvrđenim tim Prilogom za robu (uključujući prijevozna sredstva) koja se privremeno uvozi u skladu s drugim prilogima Konvenciji koje je ta ugovorna strana prihvatila.

Otpremni carinski ured ili carinski ured ulaska u Uniju mora odvojiti provozni kupon br. 1, ispuniti polje „H” (stavke A–D), unijeti u polje „H” stavku c) puni naziv i adresu carinskog ureda kojem se kupon br. 2 mora vratiti (ako je moguće, pomoću pečata). Osim toga, taj carinski ured mora ispuniti i ovjeriti odobrenje za provoz (stavke 1.–7.) odgovarajućeg provoznog talona prije vraćanja karneta nositelju.

Odredišni carinski ured ili carinski ured izlaska iz Unije, ovisno o slučaju, mora: odvojiti provozni kupon br. 2, ovjeriti polje „H” (stavku F), unijeti primjedbe u stavku G i odmah poslati kupon carinskom uredu iz polja H (stavke E) tog kupona. Osim toga, taj carinski ured ispunjava i ovjerava potvrdu o zaključenju provoznog talona (stavke 1.–6.) prije vraćanja karneta nositelju.

Sve provjere u pogledu karneta ATA obrađuju središnji uredi određeni u svakoj državi članici.

9.3. Obrasci 302

Obrazac 302⁵ je dokument za carinske svrhe namijenjen isključivo za prekogranično kretanje robe vojne namjene koje se premješta ili upotrebljava u kontekstu vojnih aktivnosti. Prijevoz mogu obavljati vojne snage ili komercijalni prijevoznik u njihovo ime.

Obrazac 302 odnosi se na jedno kretanje („u jednom smjeru”) i može se upotrijebiti za jedan od sljedećih carinskih procesa u kontekstu vojnih aktivnosti, isključujući komercijalne svrhe:

- izvoz i privremeni izvoz iz EU-a
- ponovni uvoz u EU nakon privremenog izvoza (puštanje u slobodni promet uz oslobođenje od uvozne carine za vraćenu robu)
- privremeni uvoz u EU
- ponovni izvoz iz EU-a nakon privremenog uvoza
- provoz u EU-u
- dokaz o carinskom statusu.

U slučajevima kada se ne može upotrijebiti obrazac 302, moraju se primijeniti standardni (civilni) carinski postupci, a to su primjeri:

- kada vojna tijela države članice ili neki drugi subjekt u njihovo ime kupuju vojni materijal ili opremu iz treće zemlje (npr. novo oružje kupljeno u zemlji izvan EU-a)
- kada vojna tijela države članice ili neki drugi subjekt u njihovo ime prodaju vojni materijal ili opremu trećoj zemlji (npr. rabljeni vojni zrakoplovi koji se prodaju zemlji izvan EU-a).

Postoje dvije verzije tog obrasca: obrazac NATO 302 i obrazac EU 302. Za carinske su potrebe te dvije verzije su jednakovrijedne, a o vrsti vojne aktivnosti ovisi koja će se verzija upotrijebiti.

Obrazac NATO 302 može se upotrebljavati za prekogranična kretanja robe vojne namjene koja se premješta ili upotrebljava u kontekstu vojnih aktivnosti obavljenih na temelju Sjevernoatlantskog ugovora.

Obrazac EU 302 može se upotrebljavati za prekogranična kretanja robe vojne namjene u kontekstu vojnih aktivnosti na temelju zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) ili u multinacionalnim aktivnostima koje se ne provode ni u okviru ZSOP-a ni NATO-a.

⁵ Više potankosti u Uputi br. 16/23 o korištenju obrasca 302.

9.4. Poštanske pošiljke

Pravila provoznog postupka za robu koja se prevozi u skladu s poštanskim sustavom navedena su u člancima 288. - 290. PUCZU.

Kada se roba koja nije roba Unije prevozi poštom (uključujući paketnu poštu) od jednog do drugog mjesta u carinskom području Unije u skladu s postupkom vanjskog provoza, pošiljka i sve prateće isprave moraju biti označeni žutom naljepnicom (Prilog 72-01 PUCZU).

Ako paket, poštanska vreća ili kontejner sadrže više artikala, potrebna je samo jedna žuta naljepnica na vanjskom pakiranju. Ako nema žute naljepnice ili drugog dokaza kojim se potvrđuje da roba nije roba Unije, roba će se smatrati robom Unije.

Ako poštanska pošiljka uključuje i robu Unije i robu koja nije roba Unije, dokaz o carinskom statusu robe (T2L) za robu Unije (ili upućivanje na glavni referentni broj tog dokaza) mora se zasebno poslati poštanskom operateru na odredištu (ili mora biti uključeno u pošiljci).

Ako se dokaz zasebno šalje poštanskom operateru na odredištu, operater taj dokaz mora predati odredišnom carinskom uredu zajedno s pošiljkom. Ako je dokaz o carinskom statusu robe Unije ili njezin glavni referentni broj uključen u pošiljku, to bi trebalo biti jasno naznačeno na vanjskom dijelu pošiljke. Isprava T2L može se izdati naknadno.

Žute naljepnice moraju se pričvrstiti s vanjske strane paketa i na otpremnicu. Za poštanske pošiljke CN22/CN23 žuta naljepnica mora se pričvrstiti i na carinsku deklaraciju.

Ako se roba Unije prevozi na posebna fiskalna područja, iz tih područja ili između njih u skladu s postupkom unutarnjeg provoza, poštanska pošiljka i sve prateće isprave moraju biti označene žutom naljepnicom utvrđenom u Prilogu 72-02 PUCZU. Ako se roba Unije prevozi u skladu s postupkom unutarnjeg provoza iz carinskog područja Unije do zemlje zajedničkog provoza za daljnji prijevoz do carinskog područja Unije, ta se roba mora prevoziti s dokazom o carinskom statusu robe Unije koji se utvrđuje jednim od načina navedenih u članku 199. PUCZU. Taj se dokaz mora podnijeti carinskom uredu ponovnog ulaska na carinsko područje Unije.

10. POSTUPAK PROVOZA NAKON POSTUPKA IZVOZA

Ako se roba Unije izvozi u treću zemlju koja je ugovorna stranka Konvencije o zajedničkom provoznom postupku ili ako se roba Unije izvozi i prolazi kroz jednu zemlju zajedničkog provoza ili više njih te se primjenjuju odredbe Konvencije o zajedničkom provoznom postupku, roba se stavlja u postupak vanjskog provoza Unije (T1) u sljedećim slučajevima (članak 189. DUCZU):

- roba Unije prošla je carinske izvozne formalnosti u cilju odobravanja subvencija za izvoz u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
- roba Unije dolazi iz interventnih zaliha, podliježe kontrolnim mjerama u vezi s uporabom i/ili odredištem te je prošla carinske formalnosti pri izvozu u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
- roba Unije prihvatljiva je za povrat ili otpust uvozne carine u skladu s čl. 118. st. 1. CZU-a.

Ako se roba Unije izvozi u treću zemlju i premješta unutar carinskog područja Unije u okviru postupka TIR ili postupka provoza u skladu s Konvencijom ATA ili Istanbulsom konvencijom, roba se stavlja u postupak vanjskog provoza Unije (T1).

Ako se roba Unije izvozi u treću zemlju koja je ugovorna stranka Konvencije o zajedničkom provoznom postupku ili ako se roba Unije izvozi i prolazi kroz jednu zemlju zajedničkog provoza ili

više njih te se primjenjuju odredbe Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku, roba se stavlja u postupak unutarnjeg provoza Unije (T2), ako nije roba obuhvaćena naprijed navedenim odredbama (članak 189. DUCZU-a).

Ovaj se postupak ne koristi kada se roba u potpunosti prevozi morem ili zrakom.

Kada postupku provoza prethodi izvozni postupak obvezno je interaktivno povezivanje NCTS-a i izvoznog sustava AES-a s ciljem osiguranja automatskog zatvaranja otvorenih izvoznih kretanja. Izvoz se smatra završen kada NCTS 5 pošalje AES-u elektroničku poruku IE042 – „Rezultati kontrole“, koju se automatski generira NCTS 5 sustav ovisno o vrsti proвозnog postupka (T1 ili T2).

Kada se roba, nakon što je puštena u izvoz, stavi u postupak vanjskog provoza Unije (T1), izlaznim uredom smatra se otpremni carinski ured provoza (čl. 329. st. 5. PUCZU).

Ako se roba nakon što je puštena u izvoz stavi u postupak unutarnjeg provoza (T2), izlaznim carinskim uredom smatra se otpremni carinski ured postupka provoza ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se u zemlji zajedničkog provoza (članak 329. stavak 6. PUCZU), ili
- odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se na granici carinskog područja EU-a, i roba se iznosi iz tog carinskog područja nakon prolaska kroz zemlju ili područje izvan carinskog područja EU-a (članak 329. stavak 6. PUCZU).

Kada se izvoze robe Unije obuhvaćena kategorijom navedenom u čl. 1. stavak 1. Direktive (EU) 2020/262⁶ (tzv. trošarinska roba) unutarnji proвоз (na temelju NCTS-a ili jedinstvenog ugovora o prijevozu željeznicom, poštom, zrakom ili morem) ne može se koristiti nakon postupka izvoza

Prethodno podnesena proвозna deklaracija ne može se koristiti za pošiljku prethodno puštenu u izvoz.

Scenarij provoza koji slijedi nakon postupka izvoza aktivira se kada se u proвозnoj deklaraciji navede barem jedan MRN izvoza. S tim ciljem, korisnik postupka provoza treba deklarirati izvozne/e MRN/ove u grupu podataka „Prethodni dokument“ na razini interne pošiljke pod šifrom N830.

Svaka grupa podataka kućne pošiljke u proвозnoj deklaraciji odgovara svim detaljima samo jednog izvoznog kretanja/deklaracije.

Jedna deklaracija za proвоз može sadržavati više od jednog izvoznog MRN-a, ali jedan izvozni MRN ne može se navesti u više od jedne proвозne deklaracije.

Provjere valjanosti koje se provode kao dio međusobnog sravnjenja podataka proвозne deklaracije u odnosu na podatke iz izvozne/ih deklaracija provodi AES u izlaznom carinskom uredu a razlikuju se prema njihovoj izbornosti (minimalna-obavezna, proširena-preporučena, specifična za trošarinu), kako slijedi:

- a) Minimalno-obavezno: postojanje MRN-a i odgovarajući status izvozne deklaracije (u Izlaznom uredu);
- b) Prošireno-preporučeno: ista tarifna oznaka robe (između proвозne deklaracije i izvozne deklaracije za navedeni izvozni MRN);
- c) Specifične trošarine (uz gore navedene provjere):
 - ARC30;
 - CN šifra (u slučaju da provjera Proširena-Preporučena nije omogućena);

Direktiva Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 58/4, 27.02.2020.)

- Neto masa;
- Dopunske jedinice (napomena: provjera ovog podatka nije obavezna).

U slučaju provoza kojem prethodi izvoz **trošarinske robe** u sustavu odgode plaćanja, ne postoji izravna provjera između EMCS-a i NCTS-a pa se sravnjenje podataka oslanja na postojeće podudaranje između EMCS-a i AES-a koje je potvrđeno prije nego što je roba puštena u izvoz.

U slučaju da se proвозna deklaracija podnosi prema pojednostavljenom postupku, uz gore navedene provjere, lokacija robe prijavljena u proвозnoj deklaraciji/odobrenju (ACR) provjerava se prema podacima o lokaciji registriranim u izlaznom ured.

Izvoz se smatra završen kada NCTS 5 pošalje AES-u elektroničku poruku IE042.

Ako je izvozno ocarinjena roba stavljena u postupak vanjskog provoza Unije (T1), izvoz se smatra završenim, odnosno NCTS 5 generira elektroničku poruku IE042 koju šalje AES-u, nakon što je **otpremni carinski ured** pustio pošiljku u proвоз (elektronička poruka IE001 „Obavijest o očekivanom dolasku“).

Ako je izvozno ocarinjena roba stavljena u postupak unutarnjeg provoza (T2), izvoz se smatra završenim, odnosno NCTS 5 generira elektroničku poruku IE042 koju šalje AES-u, nakon što je **odredišni carinski ured** unio rezultate kontrole na odredištu (elektronička poruka IE018).

11. PRIMJENA MJERA INSPEKCIJSKOG NADZORA NAD ROBOM U POSTUPKU PROVOZA

Važeće odredbe svih propisa kojim su uređeni inspekcijski nadzori (veterinarski, fitosanitarni, sanitarni i dr.) odgovarajuće se primjenjuju na robe koje se unose u carinsko područje Unije, iznose iz njega ili proвозe preko njega.

Stoga, carinski službenici ureda preko kojih takve robe ulaze u carinsko područje Unije moraju o tome voditi računa i ne mogu u zemlju pustiti robe za koje je propisan inspekcijski nadzor ako on nije proveden i daljnje kretanje robe na odgovarajući način dopušteno.

Primjerke isprava/certifikata koje izdaju inspekcijske službe moraju biti navedeni u proвозnim ispravama i priloženi im a primjerke čuvaju i podnositelji deklaracija.

Kada se mjere inspekcijskog nadzora provode na ulazu u zemlju za robu stavljenu u postupak zajedničkog provoza u drugoj ugovornoj strani (npr. ulaz robe iz Srbije preko CU Bajakovo), nadležni službenik proвозnog ureda dužan je skidanjem odnosno kasnijim ponovnim postavljanjem plombi omogućiti nadležnom inspektor pregled pošiljke te potom postaviti nove plombe i upisati ih u sustav.

12. PRIMJENA UPUTE

Ova Uputa primjenjuje se od 21. siječnja 2025. godine.

Danom početka primjene ove Upute prestaje se primjenjivati Uputa Ravnatelja CURH broj 21/23, KLASA:011-02/23-03/21, URBROJ: 513-02-1210/1-23-1 od 28. svibnja 2023. godine.

RAVNATELJ CARINSKE UPRAVE

Mario Demirović

Dostaviti:

- Uredu ravnatelja Carinske uprave,
- Zamjeniku ravnatelja,
- pomoćnicima ravnatelja,
- Područnim carinskim uredima, svima,
- pismohrani.

Način otpreme:

- elektroničkom poštom.